

Ishaja vsak dan s jutraj razven
v ponedeljkih in dnevi po praz-
nikih. — Posamezna številka
Din 1.—, na 16 straneh Din 2.—,
mesečna naročnina Din 20.—, za
tujino Din 30.—, Uredništvo v
Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23.
Telefon uredništva 30-70, 30-69 in
30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo.
— Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68,
Podružnica v Mariboru, Aleksan-
drova cesta št. 24, telefon 29-60,
Podružnica v Celju,
Sloški trg št. 4.

Št. 113

Ljubljana, sobota, dne 11. oktobra 1930

Leto I.

Svečana otvoritev našega največjega rudnika

**Svečanost se je vršila včeraj v prisotnosti Nj. Vel. kralja in princa Pavla - Navdušene ovacije občinstva ob Njunem prihodu - Pristrčno in vsebine polno voščilo Nj. Vel. kralja za prosep rudnika in blago-
stanja onih zgodovinskih krajev Jugoslavije**

Kosovska Mitrovica, 10. oktobra. I. Danes dopoldne so na svečan način otvorili delo v novih rudnikih v Trebčah. S posebnim vlakom so davi prispeli iz Beograda v Kosovsko Mitrovico mnogi gostje, da se udeležijo svečanosti. Prišla sta tudi ministri inž. Serbec in dr. Demetrovič. Razen njih so se poleg drugih udeležili slavnosti ban Moravske banovine Nestorović, ban Vardarske banovine Lazić in ban Zetske banovine Smiljanić. Angleško družbo, ki je prevzela rudnike v eksploatacijo, je zastopal predsednik družbe Bety.

Posebna komisija je pregledala instalacije v rudniku in poročala ministru Demetroviču, da je našla vsev redu ter da je odobrila začetek dela.

Ob 10. je prispel na postajo v Kosovski Mitrovici dvorni vlak, s katerim je prišel Nj. Vel. kralj v spremstvu kneza Pavla. Z avtomobilom sta se pripeljala v rudnik, kjer ju je sprejel predsednik družbe Bety ter angleški poslanik v Beogradu g. Henderson. Kraljev prihod so pozdravili vsi prisotni s burnimi ovacijami. S knezom Pavlom in poslanikom Hendersonom je kralj odšel v rudokope, kjer si je ogledal instalacije in nato izrazil svoje zadovoljstvo in nado, da bo rudnik s takšno organizacijo znatno koristil gospodarstvu okoliš. Otvoritvene svečanosti so bile s pregledom instalacij po posebni komisiji končane.

Ob 13. uri so priredili banket, ki se ga

je udeležil tudi kralj. Razen tega so banketu prisostvovali knez Pavle, ministra Serbec in Demetrovič, angleški poslanik Henderson in drugi gostje iz Beograda. Prvi je nazdravil Nj. Vel. kralju in gostom g. Alfred Chester Bety, kot predsednik družbe za eksploatacijo rudnikov. Na njegov pozdrav je odgovoril kralj sam z naslednjimi besedami:

»Gospodje ministri, gospoda! Z iskrenim zadovoljstvom ugotavljam velike napore in stvariteljske inicijative zastopnikov podjetja, katerega plodno delo se je sedaj pričelo. Kraljevina Jugoslavija je našla v sodelovanju zastopnikov velikih rudarskih in industrijskih podjetij prijateljskih narodov dobro pomoč pri svojih naporih za svoj go-

spodarski razvoj. Ta tla so bogata na rudah. Nanašajoč se na sposobnost jugoslovanskih rudarjev, verujem, da bodo njihovi napori, združeni z izkuštvij inženjerjev direkcije tega rudnika, mnogo doprinesli k preporodu in gospodarskemu napredku teh zgodovinskih krajev moje države. Pozdravljam iz vsega srca srečni začetek rudniškega dela, želeč zastopnikom rudnika plodonosen rezultat!«

O teh besedah se je kralj še nekaj minut zadržal na banketu, nato pa se je v spremstvu kneza Pavla odpeljal ob navdušenih pozdravih v anih gostov. Gostje so s popoldne ogledali rudnike ter se zvečer s posebnim vlakom spet vrnili v Beograd.

Rešitev vladne krize na Romunskem

Novo vlado je sestavil Mironescu — Vsi ministri razen onega za javna dela so pripadali prejšnji vladi Mironescu bo nadaljeval stari program

Bukarešta, 10. oktobra. d. Mironescu je danes sestavil novo vlado, ki je naslednja: Mironescu, predsedstvo ministrskega sveta in zunanje zadeve, Mihalake, notranje zadeve, Popovici Mihajlo, finance, Junian, pravosodje, Madgearu, kmetijstvo, Nitescu, promet, Costa Cescu, prosveta, Manolescu, industrija, Hakegan, delo, Halifa, minister brez portfelja, general Condeseu, vojna.

Državni podtajniki: Tilea, ministrsko predsedstvo, Angelescu, notr. ministrstvo, Ghiza Pop, prosveta, Potarca, poljedelstvo. Novi ministri so danes popoldne odpotovali v Sinajo, kjer so kralju prisegli. Bukarešta, 10. oktobra. d. Novi ministri so ob 17.30 prisegli. Novi vladi pripada samo en nov politik, in sicer kolešvar: i vseučiliški profesor Hatigenan. Vsi drugi ministri so bili že člani Maniujevskega kabineta. V posameznih portfeljih se je le v toliko spremenilo, da je kraljev intimus Manolescu prevzel trgovinsko ministrstvo. Njegov gospodarski program pa se močno

razlikuje od dosedanjega programa Madgearovega, zato računajo, da bo nastopil nov gospodarski kurz, sicer pa ostane smer kabineta, vsaj, kakor je izjavil Mironescu novinarjem, nespremenjena.

Bukarešta, 10. oktobra. AA. Predsednik vlade Mironescu je izjavil dopisniku lista »Luptac, da bo nadaljeval program dela stare vlade in da je treba smatrati novo vlado samo kot zamenjavo prejšnjega kabineta. Parlamentarne seje so bile odgojene za 15 dni, tako da se bo začelo zasedanje parlamenta 1. novembra. Že na prvi seji bodo razpravljali o proračunu.

Povratak ministrov v Beograd

Beograd, 10. oktobra. Gg. ministri, ki so bili na inspekcijskem potovanju po zetski in vardarski banovini, so se vrnili v Beograd, potem ko so 9. t. m. poročali Nj. Vel. kralju, ki so se z njim srečali pri Negoričanu. Ministra Uzunović in Maksimović sta se vrnila v Niško Banjo, kjer se še nahaja predsednik vlade, in mu na kratko poročala o izvršeni inspekciji. Predsednik vlade je odločil, da se takoj napravijo podrobna pismena poročila o vsem delu, da bo potem predsednik ministrskega sveta mogel poročati Nj. Vel. kralju o vseh podrobnostih. Nato se bodo poročila predebatala in prečitla na seji ministrov, kakor hitro se predsednik vlade vrne v Beograd, da se bo moglo čim prej sprejeti potrebne sklepe o vseh vprašanih in željah naroda. — Centralni presbiero.

Visoko odlikovanje patrijarha Varnave

Razna druga odlikovanja

Beograd, 10. oktobra. AA. Nj. Vel. kralj je, hoteč dati dokaz svoje kraljevske naklonjenosti, odlikoval s Karadjordjevo zvezdo I. reda M. Varnavo, Nj. Svet. arhiepiskopa Pečkega, metropolita beogradske - karlovskega in patrijarha srbskega; z redom Karadjordjeve zvezde III. reda Lasića Georgija, episkopa temevarsko - veliko kikindskega, z redom Karadjordjeve zvezde IV. reda Ilića Jovana, episkopa za humsko - hercegovskega, Brankovića Vasilija, protijereja, predsednika duhovnega sodišča, Guzića Stevana, protijereja paroha cerkve topoljske, Djordjevića Čedomira, svečenika cerkve topoljske; z redom Jugoslovanske krone IV. reda Popovića Mihajla, protijereja dvora Nj. Vel. kralja, Markovića Mladena, predsednika občine vasi Topole, Miloševića Ilijo, predsednika občine Radovanje, Hretenovića Jovica, predsednika občine Višovice, Pavlovića Hranislava, ekonomista iz Topole, Markovića Budimira, ekonomista iz Topole, Stevanovića Dragutina, ekonomista iz Topole, Manojlovića Dragišo, ekonomista iz Topole; z redom sv. Save III. reda Tomića Longina, diakona dvorne cerkve; z redom sv. Save IV. reda zastavo pevskega društva »Karadjordje« v Beogradu in Maksimovića Dragoljuba, diakona, tajnika srbske patrijaršije, oprostivši jih plačila takse za red.

Dr. Kulovec razrešen dolžnosti banskega svetnika

Beograd, 10. oktobra. AA. Minister za notranje zadeve je s sklepom od 10. t. m. v zvezi s členom 26 zakona o banki upravi razrešil dolžnosti člana banskega sveta dravske banovine za srez Novo mesto dr. Franca Kulovca.

Bivši minister Vesenjaki imenovan za člana VZS

Beograd, 10. oktobra. AA. Predsednik ministrskega sveta je na predlog ministra pravde postavil g. Ivana Vesenjaka, bivšega ministra iz Maribora, za člana vrhovnega zakonodajnega sveta.

Polet Kanada — Anglija

Harborur, 10. oktobra. AA. Kanadska letalca Boy in Conar sta se danes dvignila, da preletita Atlantski ocean do Anglije.

London, 10. oktobra. AA. Danes popoldne je bil kanadski letalski častnik Boyd z letalom »Columbia« 360 km zapadno irske obali. Zadnje vesti poročajo, da leti zrakoplov nizko nad angleško obalo.

Priprave za poroko bolgarskega kralja

Rim, 10. oktobra. AA. Po oficijoznih informacijah bo poroka bolgarskega kralja Borisa s princeso Giovanno v tretji dekadi tekočega meseca v Italiji. Sodijo, da bo poročna slavnost v kraljevem gradu v San Rossoru. Ni izključeno, da bodo cerkveni obredi opravljeni v asiškem frančiškanskem samostanu, ker je znano, da je princesa Giovanna navdušena tretjerednica. V gradu San Rossoru so obsežne priprave za slovesen sprejem bolgarskega kralja Borisa. Čigar prihod pričakujejo vsak dan. Včeraj je bil več kot enouren razgovor med kraljem in kardinalom Maffiem o cerkvenem obredu, ker je bolgarski kralj Boris druge veroizpovedi.

Sofija, 10. oktobra. AA. Predsednik vlade Ljapčev je bil v avdijenci pri kralju Borisu. Sodijo, da je ta avdijenca v zvezi z določitvijo dneva poroke in skorajšnjim odhodom kralja Borisa v Rim.

Sofija, 10. oktobra. Kralj Boris je pomislil 17 na smrt obsojenih oseb in nekaj političnih obsojencev.

Sofija, 10. oktobra. AA. O priliki poroke kralja Borisa bo sofijsko mesto okrašeno po posebnih načrtih umetnikov. Listi poročajo, da bo poroka v Sofiji v začetku novembra t. l.

Pariz, 10. oktobra. AA. Havas poroča iz Rima, da se širijo glasovi, da bo dopotoval bolgarski kralj Boris v terek v Rim, ter takoj posetil italijansko kraljevsko rodbino, ki se nahaja v poletni rezidenci v San Rossoru. Dalje trdijo, da bo kardinal Maffi blagoslovil zaročence 15. novembra.

Pretresljivi prizori ob mrtvaškem odru žrtev z »R 101«

London, 10. oktobra. AA. Pretresljivi prizori so se odigrali danes dopoldne pred westminstersko kapelo, kjer leži na mrtvaškem odru 48 žrtev zrakoplova »R 101«. Ves dan so bili mrtveci, kojih krste so zakrite v cvetju, zastraženi s častno stražo vojaškega letalstva. Procesije vseh slojev ljudstva so se pomikale od 8. zjutraj do 10. pred kapelo.

Žrtve katastrofe so pokrite z gorami vencev, med katerimi se opažajo venci angleškega kralja in waleškega princa poleg skromnih in preprostih vencev brez napisov.

Volilna kampanja v Avstriji

Pred končnim sporazumom za ustanovitev bloka meščanske sredine Viharna seja nižje-avstrijskega deželnega zbora

Dunaj, 10. oktobra. d. Pogajanja za definitivno ustanovitev bloka meščanske sredine so skoraj končana. Majhne difference obstojajo še s kmečko zvezo. Gotovo je, da se bodo te difference izravnale. Bivši kancelar dr. Schober bo nosilec liste bloka v vseh volilnih krajih na Dunaju in v provinci. Kot drugi kandidat bloka je označen bivši notranji minister inž. Schumy. Kandidiral bo na listi bloka tudi bivši finančni minister dr. Schürf. Resen kandidat je tudi Velenemec dr. Waber.

Pogajanja med krščanskimi socijaleci in Heimwehrovi so ostala še vedno brez pozitivnega uspeha. Dosežen je le v toliko sporazum, da bodo na krščansko socijalni listi kandidirali pristaši krščansko-socijalne stranke, ki so znani kot podporniki in voditelji Heimwehra. Med Heimwehrovi in Hitlerjanci se vodijo še vedno pogajanja za enotno listo in baje namerava notranji minister Starhemberg odpotovati v Monako, da tam doseže pravilni sporazum.

Dunaj, 10. oktobra. d. Za danes ob 3. popoldne je bila sklicana seja nižjeavstrijskega deželnega zbora, v prvi vrsti zato, da imunizira včeraj zaplenjene članke o pučevskih načrtih majorja Pabsta, ki so jih priobčili nekateri dunajski listi. Sejo je otvoril kot predsednik socijalni demokrat

dr. Dannberg. V svojem otvoritvenem govoru se je spominjal tudi današnje obletnice koroškega plebiscita. Krščanski socijalec posl. Rummelhard je predlagal, da bi se v spomin na plebiscit vršila posebna slavnostna seja. Predlog je bil z večino glasov odklonjen. Velenemški posl. Pfeifer je nato očital socijalnim demokratom, da niso ničesar storili za plebiscit na Koroškem. S pomočjo socijalnih demokratov ne bi bili obvarovali Koroške. Zaradi tega očitka je nastal v zbornici velikanski vihar. Socijalni demokratje so ugovarjali in protestirali.

Predsednik dr. Danneberg je nato odredil med hrúšcem in trúšcem čitanje došlih vlog, zlasti raznih interpelacij o zaplenitvi dunajskih listov. Krščanski socijaleci pa so pričeli z velikansko hrupno obstrukcijo, pri kateri so tolkli po pulatih, piskali in porabljali najrazličnejše tehnične obstrukcijske instrumente. Vihar je bil nepopisen. Predsednik dr. Danneberg je naposled po čitanju interpelacij hotel podeliti besedo soc. dem. posl. Seitzu. Nastal je zopet silen vihar, tako da je bil predsednik prisiljen sejo prekiniti. Seja je imela ta uspeh, da so bili s prečitanjem interpelacij vsi članki imunizirani.

Delovanje ustanov Društva narodov

Šest važnih sej raznih odborov v teku tega meseca — Sestanek mednarodnega sodišča določen na 22. t. m.

Zeneva, 10. oktobra. AA. V toku meseca oktobra bo imelo Društvo narodov kakih 6 sej. Odbor društva narodov se bo bavil na svoji prihodnji seji s konkretiziranjem predloga, kako bi se mogla čimprej realizirati razna pogajanja, ki jih je konferenca vodila v svrhu koncentracije gospodarske akcije. Na tem sestanku pride na dnevni red tudi vprašanje klavzule največjih olajšav. Stalni centralni odbor za opij se sestane 16. t. m. Na tem sestanku

ku pride med drugim na dnevni red vprašanje mednarodne trgovine z opijem in kokainom v času med leti 1925 do 1929.

Stalno sodišče mednarodne pravice se sestane 22. oktobra, da bo razpravljalo o vprašanju takozvanih svobodnih con. Ta dan prevzame svoje mesto novoizvoljeni sodnik stalnega sodišča mednarodne pravice Kellogg, ki je bil izvoljen na mesto Hughesa, ki je podal ostavko.

Banovinske zavarovalnice

Uspešno in plodonosno je bilo delovanje banovin že prvo leto, a še uspešnejše in še plodonosnejše mora postati. V ta namen pa je treba, da dobe banovine nove vire dohodkov, ker le potem morejo tudi pomnožiti svoje delovanje. Dohodke pa dobivajo banovine v glavnem le iz državnih dotacij, davščin in lastnih podjetij. Nekaj je resnega upanja, da se bodo državne dotacije še povečale in da se bodo tako dohodki banovin povečali. Toda za še večjo delavnost banovin te dotacije najbrže ne bodo zadostovale. Da bi banovine mogle še povečati davščine, ni niti misliti, ker ni nobenega vprašanja, da bi zlasti pri sedanjem padcu cen kmetijskih pridelkov zmoglo prebivalstvo nove dohodke.

Zato ne preostane nič drugega, ko da dobe banovine iz lastnih podjetij nove dohodke. In tu se kar sam od sebe poraja predlog, da vsaka banovina ustanovi lastno zavarovalnico. Brez vsakega dvoma je, da je vsaka banovina dovolj močna, da tako ustanovitev tudi izvede. Že vsled svoje davčne moči in lastnega premoženja nudi zavarovancem tako močno jamstvo, ko nobena druga zavarovalnica, zlasti pa nobena tuja. Poleg tega ima velik del banovin že danes močne lastne denarne zavode, s pomočjo katerih bi znatno lažje izvedle ustanovitve banovinske zavarovalnice.

A ne samo, da bi banovine mogle imeti lastne zavarovalnice, one bi jih sploh morale imeti. Koliko plačujejo na primer danes samo banovinska podjetja, potem običajne in javne korporacije zavarovalnice za svoja posloplja. Že samo s temi dohodki je dobro poslovanje banovinske zavarovalnice zasigurano.

Banovinska zavarovalnica pa bi imela tudi silen vzgojen pomen. Po vseh večjih požarih se mora konstatirati, da so kmetje preizkušeni zavarovani. Banovinska zavarovalnica bi to napako sigurno odpravila, ker bi vse lažje dokazala poljedelcem, kako je zavarovanje v njihovo korist, ko privatne zavarovalnice. Prav tako bi mogla banovina v zvezi s pospeševanjem živinoreje in zadružništva tudi uspešno propagirati zavarovanje živine, dalje proti toči in vremenskim neizgodam. Ves čisti dobiček banovinske zavarovalnice bi se sploh mogel porabiti le v pomoč kmetovalcu in živinorejcu, vsled česar bi ta videla v banovinski zavarovalnici v resnici svojo zavarovalnico.

Danes, ko živimo v težki gospodarski krizi, je treba gledati na vsak dinar. Zato nam ne more biti vseeno, če gre naš denar iz države, ali pa če ostane doma, da pomaga ustvarjati nove dobrine. Žalostna resnica pa je, da so skoraj vse pri nas poslujoče zavarovalnice v tujih rokah in da gre vsled tega, kakor je že zadnjič »Jugoslovenski Lloyd« konstatiral, na stotine milijonov dinarjev iz naše države. Ti milijoni so del čistega dobička našega dela in plodov naše zemlje in če bi ostali ti milijoni doma, bi že davno prišli do blagostanja. Banovinske zavarovalnice so zato del programa naše gospodarske osamosvojitve in zato je treba takoj pričeti s pripravljalnim delom za njih ustanovitev.

Niti najmanj ni treba, da bi imela le ena naša domača zavarovalnica le najmanjšo škodo od banovinskih zavarovalnic, ker je domačih zavarovalnic tako malo, da bi se z lahkoto dosegel sporazum, ki bi bil ugoden tako za nameravane banovinske, ko za obstoječe domače zavarovalnice. Ne bi pa bile banovinske zavarovalnice niti naporne proti tujim zavarovalnicam, ki ne bi bile v ničem ovirane v svojem delovanju. A kakor imajo tuja podjetja pravico, da pri nas služijo milijone, tako ima to pravico tudi banovina.

Vsi pogoji za ustanovitev banovinskih zavarovalnic so tu in zato je treba tudi njih ustanovitev izvesti. Smotreno in dobro prevdarjeno, a tudi v sporazumu z našimi gospodarji ter javnimi korporacijami, da bo vse prebivalstvo pozdravilo banovinsko zavarovalnico kot svojo zavarovalnico.

Na koncu bi povdarili le še to, da ustanovitev banovinskih zavarovalnic nima niti najmanjše osti proti tujemu kapitalu. Mi vemo, da nam more ta kapital mnogo koristiti in zato nam je dobrodošel. Zahtevamo pa eno, da se natančno kontrolira delo tujega kapitala in da se dovoli vstop tujemu kapitalu le v taki meri, da ne trpi naše narodno gospodarstvo. Samo od tega kapitala je odvisno, če so banovinske zavarovalnice tudi iz teh dveh razlogov nujne in potrebne.

Kaj bo z goriškim »Novim listom«?

List je po zadnjem napadu na uredništvo kljub nasprotovanju domačih fašistov redno izšel — Kampanja za njegovo ustavitev se nadaljuje

Trst, 10. oktobra. v. Z gnevom poročajo danes »Il Popolo di Trieste«, da je slovenski tednik »Novi list« redno izšel. Pod to vestjo pa objavlja naslednje pismo goriškega pokrajinskega fašistovskega tajnika Avenantija, ki ga je pisal goriškemu državnemu tajniku:

»Dogodki poslednjih dni so obrnili pozornost javnega mnenja in tiska na slovenski tednik »Novi list«, ki ga izdajajo v Gorici le zaradi sovražne propagande proti državi in fašistovskemu režimu.

Ni moja stvar, da bi presojal to našo izredno dobroto, toda moja dolžnost, kot dolžnost vsakega italijanskega državljanca, da Vam sporočim, da greši »Novi list« proti zakonu in da je edini list, ki je v nasprotju z odredbami o perijodičnem tisku.

Dejstvo je, da je odgovorni ravnatelj tega lista dr. Engelbert Besednjak, da pa kot upravitelj tega lista mirno čepi v Ženevi že dva meseca in da vse kaže, da se mu ne mudi domov.

Jasno je, da dr. Besednjak na ta način izigrava italijanske zakone in da ga ni mogoče smatrati zakonito odgovornega za vse ono, kar je tiskanega v listu. To pomeni, da je slovenski list »Novi list«, ki je izprizil svoj protifašistovski značaj tudi ob priliki tržaške obsodbe, edini časnik, ki izhaja, ne da bi ga vodil efektivno odgovorni urednik.

Toda ne le to. Nobeden izmed ostalih urednikov, sodrudejnikov in kronistov »Novega lista« ni vpisan v seznamu novinar-

jev: vsi se pečajo na skrivaj z novinarstvom in jih je treba po zakonu kaznovati, ker zlorabljajo novinarski stan.

Ko Vam to sporočam v svrhu primernih ukrepov, vprašam, ali je dovoljeno, da izhaja list brez podpisa in s pomočjo neklih protipostavnih novinarjev? — Fašistovski pozdrav! — Konzul Josip Avenanti.

Kampanja proti slovenski duhovščini

Kljub temu, da se je izkazalo, da župnik Papež iz Vrhpolja ni bil niti najmanjše materialno in še manj moralno soudeležen pri poslednjem atentatu, ki ga je celo v priči »Piccolovi« sodrudejnikov iz verskih pa tudi drugih razlogov ostro obsodil, se fašistovski tisk indirektno preko njega z vsilo silo zaganja v slovensko duhovščino, ki širi božjo besedo med ljudstvom v njegovem lastnem jeziku. »Il Popolo di Trieste« se kar v dveh člankih ostro izraža o jugoslovanski duhovščini, ki jo je avstrijski imperij, kot list zatrjuje, iz političnih razlogov vsilil ljudstvu na ozemlju Julijske Krajine že pred 100 leti, čeprav je bilo to ljudstvo italijanskega prepričanja in je hotelo v italijanskem jeziku častiti svojega Boga. Škofe Dobrilo, Glavino, Karlina imenuje list fanatične panslaviste, ki so italijanskemu prebivalstvu vsilili slovensko duhovščino. In še sedaj v letu 1930, pravi list, častijo Boga po cerkvah, celo v tržaški okolici pri Sv. Ivanu in pri Sv. Jakobu ter v Rojanu, v slovenskem jeziku. Kljub temu, da je že leta 1921 na vsakih 10 in 11 italijanskih vernikov prišel komaj en slovenski.

Požar vojaških skladišč v Prestranku

Nove aretacije — Ogromna škoda

Trst, 10. oktobra. v. Snoči ob pozni uri se je nenadoma razširila po mestu vest, da je v Prestranku v sredo zvečer zgorelo vojaško skladišče senna in krme in poleg njega tudi hlevi erarnih konj. Po mnogih kavarnah so ljudje stikali glave in si prišepetavali to poslednjo novico, ki je povzročila precejšnjo razburjenost in napekost.

Davi so bile te vesti potrjene in znane so bile tudi že nekatere podrobnosti. Ljudje so pripovedovali, da je ogenj nastal okrog 20. ure in da je izbruhnil z veliko silo in naglico. Vojaštvo, ki je strahlo skladišča, se je v prvi paniki umaknilo, nato pa oblastem, ki so kmalu nato prihiteli na lice mesta, pripovedovalo, da sicer ne ve, kako je nastal požar in kdo ga je zanel, da pa je opazilo v temi nekaj sumljivih elementov, ki so se potikali okrog skladišč, toda v taki razdalji, da jih straže niso mogle ustaviti. Karabinerji in fašistovska

milica so nemudoma pričeli preiskavo in, kot se glasijo govorice, so tekom noči in naslednje jutro aretirali vsakogar, ki so ga srečali na potu. Že snoči so pravili ljudje, da je bilo aretiranih skoro 300 ljudi, ki so jih pa, kot pravijo današnje novice, že deloma izpustili. Tudi v Trstu je bilo s tem v zvezi aretiranih nekaj oseb. Preiskava se je razširila na ves teritorij od Postojne do Sežane in od Sv. Petra na Krasu do Razdrtega.

Skladišča so pogorela do tal. Tudi hlevi so zelo poškodovani. Prve govorice so cenile škodo na milijon lir, danes pravijo, da znaša škoda 500.000. Najverjetnejša je verzija, po kateri so požar povzročile vojaške straže same s svojo neprevidnostjo.

Najbolj čudno pri vseh teh vesteh pa je to, da je doslej italijanski tisk požar v Prestranku popolnoma zamolčal. Izgleda, da je cenzura zabranila vsako poročanje o tej nesreči.

Brezuspešna preiskava radi umora v Vrhpolju

Ugibanja in hipoteze fašistovskega tiska — Zahteve po pojačanju obmejnih straž in po novih strožjih zakonih za zaščito države

Trst, 10. oktobra. Fašistovski listi posvečajo vedno nove kolone svojih strani atentatu v Vrhpolju in preiskavi, ki mu je sledila. O preiskavi so objavili naslednje nove podrobnosti. Sledovi, ki so jih puščali za seboj odhajajoči atentatorji, so kazali preiskovalcem dve smeri. Ena je kazala v smer proti Colu. Policijski organi so sledili po teh sledovih in ko so zmanjkali, so prepustili nadaljnje zasledovanje policijskemu psu. Ta je sledeč svojemu instinktu tekel skozi neki vinograd, nato skozi goščavo nad njim, pa se je končno spet spustil na cesto, ki vodi proti Avdovščini. Tu se je ustavil. Tudi njemu je zmanjkala sled. Zasledovalci so sklepali, da so atentatorji tu sedli na avto ali kakšen voz in izginili. Toda listi se vprašujejo, kam so deli puške, ki jih vendar niso mogli vlačiti s sabo.

Kljub temu pa pravijo listi, je uspelo policiji, da je aretirala tri osebe, ki jih namerava na podlagi preiskave, ki gre baže že h koncu, izročiti sodišču kot moralne in materialne krivce vrhpoljskega umora. Tako so poročali listi večrno.

Danes pa pravijo že v naslovu, da je materialni krivec zbežal preko meje. »Il Piccolo« zatrjuje, da so oblasti napadalec identificirale. Atentator bi naj bil neki Slovenec, iz Vipavske doline, ki je pred kratkim zbežal preko meje in ki naj bi se tam udejstvoval v »Orjunici«.

Obtežilna priča

Še v istem poročilu beleži list, da so policijske oblasti iztaknile nekega dečka, ki je baže izpovedal, da je bil ob času, ko so prišli pošli trije strelji, v Vrhpolju na trgu in da je videl dva moža, ki sta se prikazala po cesti, ki vodi proti Colu. Mož sta baže govorila jezik, »ki ga govoré v onstran meje in sta si dejala: »Si-li videl, kako je padel? Menda ga je bilo takoj konec. Eden izmed obeh je nato vrgel nekaj v bližnji potok. Deket je menil, da so morali biti izstrelki!« »Il Piccolo« pravi, da se je deček sploščkal skrival pred oblastmi, da kasneje ni hotel povedati, kar so od njega zahtevali, in da je bilo treba mnogo »lepih in dobrih besed«, da je povedal, kar je vedel.

Toda že v naslednjem stolpcu pravi »Il Piccolo«: Atentatorjev je bilo lahko troje, ali sta bila dva, pa tudi ni izključeno, da je le eden streljal s trocevko, kakršne rabijo vipavski lovci. Potem se list odloči za tri napadalec. Pri tem beleži, da je čitateljica v Budanjih blizu Vrpolja

sporočila oblastem, da se je eden od teh oglašil v četrti pred atentatom na njeni šoli in iskal nekega človeka, potem je pa izginil.

Zastrahiti je treba mejo

Po ugotovitvi, da so napadalec zbežali preko meje, se spuščajo v dolgovozna poročila o stikih, ki naj bi jih imeli prebivalci ob meji z ljudstvom v Jugoslaviji. »Il Piccolo« beleži, kako je pred tedni skupina moških in žensk preko-račila mejo in se udeležila manifestacije v Ho-terščici ter baje tam zavezala stike s protitalijanskimi elementi ter se nato spet vrnila domov v Italijo. Dalje poročajo o stikih sestankih na Javorniku, o ostalih zvezah, ki jih imajo vipavski emigranti z Vipavsko dolino in celo z Gorico. Tako pravi list, da se je bivši župan v Vrhpoljah, Lavrenčič, izselil v Jugoslavijo, pa da so ga naenkrat, baže zadnjo soboto, ko se je v Vrhpoljah izvršil zločin, videli v Gorici, kjer je imel več sestankov s svojimi prijatelji.

Ob koncu svojih poročil ugotovlja tako »Il Piccolo di Trieste«, da je treba zaščititi v večji meri mejo in da je treba postaviti še vse bolj stroge zakone. »Il Popolo di Trieste« beleži, da je zbežalo v poslednjem letu iz goriške pokrajine preko meje 1000 do 1500 ljudi, ki jim je bila pot skozi goščavo in na redko posejane straže v zaščiti teme in pod vodstvom izkušenih voditeljev silno olajšana. Zaradi tega je treba potrojiti in početvoriti obmejno milico. Zaradi tega je treba z ognjem poskrbeti, da se mnogi volkovi spremeni v jagnjeta.

Posledice izjav grofa Bethlena

Budimpešta, 10. oktobra. d. Na današnji borzi so se dogajali viharji prizori. Gibanje na baises, ki se je večer začelo, je danes trajalo še naprej. Nekaterim papirjem je padel tečaj do 15%. Borza je bila preplavljena s prodajnimi nalogi. Ravnatelj bančnih zavodov so prihajali osebno, da so dajali naloge. Prizadevanje posredovalnega sindikata je uspelo le tučintam zavreti tempo padanja kurzov. Proti koncu je nastopilo lahno zboljšanje. V borznih krogih pripisujejo vzrok nenadne baises zadnjim pesimističnim izjavam ministrskega predsednika grofa Bethlena, ki so v javnosti napravile slab vtis.

Proslava desetletnice plebiscita v Celovcu

Celovec, 10. oktobra. d. Za obletnico koroškega plebiscita na tri dni določene svečanosti so se snoči pričele z običajnimi iluminacijami in drugimi sličnimi prireditvami. Na vrhovih okoli Celovca so goreli kresovi. Mesto je bilo v zastavah in cvetju, ponoči pa močno iluminirano. Vso pompozno prireditev pa je proti polnoči prekinila velika nevihta. Danes ob 10. dopoldne se je vršila slavnostna seja koroškega deželnega zbora. Seji so prisostvovali mnogi politiki Koroške, navzoči pa so bili tudi zastopniki dunajske vlade in drugih korporacij.

Predsednik deželnega zbora je prečital razne brzojavke, tudi nekatere iz Nemčije. V svojem govoru je nato predsednik Lukas očrtal vse najvažnejše faze koroškega plebiscita ter izrekel zahvalo vsem onim, ki so delovali za enotno Koroško in pripomogli, da je izpadel plebiscit v korist nedeljene Koroške. Posebno zahvalo je izrekel predsednik prebivalstvu v plebiscitnem ozemlju in to brez razlike na narodno pripadnost. Zahvalil se je tudi onim, ki so sicer glasovali za Jugoslavijo, a so potem priznali izid plebiscita ter se izjavili za avstrijske državljane in pripadnike Koroške.

S posebnim povdankom in svečano je predsednik omenil, da vsi priznavajo one, ki so glasovali za Jugoslavijo, za enakopravne koroške rojake. Stremimo za narodnim sporazumom med obema skupinama. Koroški deželni zbor bo stremel, da čuva jezikovno in narodno osebnost slovenskih koroških rojakov ter bo skrbel za njih duševni in gospodarski napredek. Vsi so enakopravni s svojimi nemškimi rojaki!

Po predsedništvu so se vrstili še drugi govorniki, ki niso ničesar bistvenega povedali. Slavnostna seja je bila kmalu končana. Projektirane so za danes in prihodnje dni še mnoge druge slavnosti.

Angleško brodovje v naših vodah

Dubrovnik, 10. oktobra. k. Angleška vojna mornarica, ki je bila v Gružu, je dvignila sidra. V Gružu pride nov oddelek angleške vojne mornarice, ki ostane tam do konca t. m.

Imenovanje predsednikov in članov enološkega instituta

Beograd, 10. oktobra. AA. Na osnovi čl. 21 zakona o vinu je minister za kmetijstvo imenoval predsednika in člane strokovnih odborov za ocenjevanje in kontrolo enoloških postaj v Zagrebu, Splitu in Mariboru. V Zagrebu je postavljen za predsednika Zdenko Tenković, za namestnika pa dr. Lovro Radičević. V Splitu za predsednika Joža Veljić, za namestnika Jakob Galčić, v Mariboru za predsednika Peter Miović, za namestnika Cvetko Robič, za člane strokovnega odbora Cvetko Robič, Ivana Janžekovića in Alojzija Šikerja, vinogradnika dr. J. Primerja in Franja Glinšaka, vinskega trgovca, dr. Vilka Marina kot zdravstvenega strokovnjaka, inž. Ivana Mohorića, direktorja kmetijske vzgledne in kontrolne postaje, strokovnega referenta Josipa Zabavnik kot vinarškega nadzornika in kontrolni organ na teritoriju kmetijske in ogledne kontrolne postaje v Mariboru.

Naš izvoz sadja

Beograd, 10. oktobra. AA. Po podatkih izvoznika društva je bilo v prvih 15 dneh prošlega meseca izvoženega preko Subotice 2260 vagonov svežega sadja. Od te količine je bilo največ izvoženo sliv okoli 60%, okoli 20% grozdja, drugo pa jabolka in ostalo sadje.

Državljska vojna v Braziliji

Pariz, 10. oktobra. A. Iz Buenos Airesa poročajo, da tamkaj mnogo komentirajo naglo kretanje vstaških čet. Revolucionarji so sedaj gospodarji tudi v državi Alaloas, kjer so ubili tamšnjega guvernerja. V Saopaulu so bile sestavljene posebne čete iz redarjev in dobrovoljcev, ki že prodirajo proti državi Padara. Federalne oblasti kupujejo živila v Buenos Airesu in Monte Videu, ker računajo z daljšimi operacijami.

Rio de Janeiro, 10. oktobra. AA. Oddelki federalne vojske in vstaške čete so se snoči spopadle na raznih bojiščih. Vsak hip pričakuje novega prelivanja krvi. Spočetka je bila federalna vlada iznenadena, vendar se je brzo znašla v novem položaju. Sedaj je uvedla na raznih krajih Brazilije operacije proti vstašem. Redna vojska šteje 46.000 mož, oficirjev 3000, rezervna vojska pa znaša 130.000 bojevnikov. Od leta naprej je brazilsko vojsko podučevala posebna francoska misija. Vojska je ostala zvesta federalni vladi, dočim je mornarica, ki jo je podučevala posebna ameriška misija, nezanesljiva. Moč vstaških čet ni točno določena, vendar se zdi, da je dokaj velika. Zato pričakujejo dolgotrajne in krvave borbe.

Rio de Janeiro, 10. oktobra. AA. Državljska vojna se bliža odločilnemu stadiju. Tako zvezna država kakor revolucionarji so zbrali velike sile za odločilno bitko. Revolucionarji so zbrali v državah Seara, Alagoas in Marantao 30.000 mož. V Rio de Janeiru vre, Minas Geares so zvezne čete ponovno zavzele. Mnogo mladih Američanov željnih pustolovčin, se je pridružilo na obeh straneh četam.

Nesrečen polet Evropa — Avstralija

Singapore, 10. oktobra. AA. Kapetan Matthews, ki je na poletu v Avstralijo, je padel med Bankookom in Singapore. O nesreči ni še podrobnosti.

Potres v Kalabriji

Messina, 10. oktobra. AA. Snoči je bil ob obalah Kalabrije in Sicilije lahek potres. Potres ni povzročil nikake škode.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 10. oktobra. d. Vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Ponehanje dežja, oblačnost. Vzhodni vetrovi prenehajo.

Naše gimnazije v številkah

Veliko poklicanih, malo izvoljenih

Ljubljana, 10. oktobra.

V Dravski banovini imamo 15 srednjih šol gimnazijskega tipa. Večina teh šol ima po osem razredov; 2 sta realni gimnaziji s sedmimi razredi, ena privatna ženska z 2 in državna realna gimnazija v Murski Soboti s 4 razredi. Državne realne gimnazije se nahajajo: v Celju, Kočevju, Kranju, Novem mestu, Ljubljani, Mariboru, Ptuj in v Murski Soboti. Poleg tega so še v St. Vidu nad Ljubljano škofijska deška popolna gimnazija in zasebna ženska gimnazija pri Uršulinkah v Ljubljani ter mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani. Letos je bil na nekatere srednje šole v Ljubljani in Mariboru, kakor tudi v ostalih krajih silen naval.

Vedno naraščajoč dotok mladine je opaziti zlasti vsako leto v prve razrede. Nekateri zavodi so bili zato letos primorani, da so otvorili kar po pet in celo sedem vzporednic. Tudi ženski naraščaj vedno bolj pritiska v srednje šole. Ako primerjamo statistične podatke posameznih šol po posameznih razredih, na prvi pogled lahko ugotovimo prezanimivo dejstvo, da so prvi razredi silno zasedeni, zadnji razredi pa zaznamujejo prav minimalno število kandidatov za maturo. So osmi razredi, ki navadno štejejo nekaj nad 20 učencev, le nekateri nad 50 do 70.

Vse srednje šole Dravske banovine izkazujejo 8389 učencev. Ker nimamo podatkov o mari-

borski klasični gimnaziji, koliko je tam vpisanih dijakov, moremo za enkrat samo omeniti, da je na 14 srednjih šolah vpisanih 5278 dečkov in 2408 deklic. Na mariborski državni realni gimnaziji (preje realka) je bilo v I. razred vpisanih 358 učencev, od teh 163 žensk. Tam so otvorili 7 vzporednic, ki vsaka šteje nad 50 učencev.

V I. razred ljubljanskih srednjih šol (samo gimnazij) je bilo letos vpisanih 1080 učencev, tako na I. realno gimnazijo (realko) 222, na II. realno gimnazijo 190, na III. pa 205 in na klasično gimnazijo 197 učencev odnosno učenk. Na mestni licej (sedaj ženska realna gimnazija) 110, a pri uršulinkah v I. razred 56 učenk.

V I. razred vseh srednjih šol Dravske banovine pa je bilo vpisanih 2170 učencev odnosno učenk, od teh 760 deklic.

Zanimivo je število razmerje med I. in VIII. oziroma VII. razredom posameznih srednjih šol. Letos je vpisanih v zadnje razrede (VIII. ali VII. so torej kandidati mature) celotno 523 učencev odnosno učenk. Največ maturantov izkazuje I. drž. realna gimnazija v Ljubljani, namreč 76 in isto število tudi II. drž. realna gimnazija. Najnižje število kandidatov mature imata gimnaziji v Kranju in Novem mestu, vsaka po 18. Veliko je poklicanih, a malo izvoljenih.

Nevarnost pred povodenjsko katastrofo

Strahoviti nalivi v Dravski banovini so povzročili naglo naraščanje vseh velikih rek

Ljubljana, 10. oktobra.

Dunajska vremenska napoved je za te dni napovedovala zelo hladno vreme, združeno z močnimi plohami. Ta napoved je bila za naše kraje utemeljena. Po nekaterih krajih Dravske banovine že dva dni silno dežuje. Drugod pa v zadnjih 24 urah. V Ljubljani in njeni okolici so se danes pojavili silni nalivi, sprva združeni s strahovitimi pišem. Nalivi so nastali v petek začetle prav rapidno naraščati. Našim krajem kmalu po polnoči. Danes ves dan je neprestano lilo. Posledica teh nalivov je, da so reke že dopoldne je Ljubljana narasla za 50 cm nad normalo ter je popoldne v Zalogu in pri Dev. Mariji v Polju dosegla bregove. Bati se je, da bo Ljubljana v spodnjem delu svojega toka tekom noči že prestopila svoje bregove ter se razlila po poljih. Tudi njeni pritoki so začeli valiti ogromne mase vode, ki je vsa motnokalna in rjava. Nekateri pritoki so že poplavlili bližnje travnike in polja.

Naraščanje Save

Ves dan neprenehoma trajajoči naliv je povzročil, da je začela Sava prav izredno naglo naraščati. Njeni pritoki, zlasti mnogi hudourniki na Gorenjskem so naravnost besneli in vlačili s seboj ogromne množine lesa in drugega materiala.

Strahovito je naraščala in pustošila Kokra. Iz Kokre nam kratko javljajo:

Zaradi silnega nočnega naliva je Kokra že davi ob 7. narasla za 140 cm nad normalo. Besno je drvela dalje proti Savi. Ob 8. uri pa je narasla že za 2 m nad normalo. Popoldne je začela Kokra nekoliko upadati, ker je naliv trenutno ponehal.

Iz Taena nam javljajo, da je Sava tam danes dopoldne začela prav rapidno naraščati ter je popoldne dosegla 2 m nad normalo. Ogromne mase vode se vale dalje proti Ježici in Litiji.

Povodenj v Domžalah

Kamniška Bistrica je začela že dopoldne silno naraščati. Pri Domžalah je popoldne prestopila bregove ter se na daleč razlila po ravnini. Glavna cesta je do 15 cm pod vodo. Večja povodenj je pri Količevem, kjer je voda segla tudi v kartonažno tovarno g. Bonača.

Iz Ježice nam javljajo, da je Sava že opoldne

dosegla 140 cm nad normalo. Nalivi so danes povzročili na poljih precejšnjo škodo, zlasti poznojesenskim pridelkom. Deževati je že začelo okoli polnoči. Sprva je divjala silna burja, a čez dan je neprestano lilo. Sava se je popoldne razlila po ravnini.

Iz Litije nam dalje kratko poročajo, da je Sava tam zelo narasla, toda še ni večje nevarnosti za kako hujšo povodenj. Le v slučaju, da trajajo nalivi še 1 ali 2 dni, je tudi v Litiji nevarnost, da bo Sava prestopila bregove.

Povodenjska katastrofa v Savinjski dolini

V Ljubljano so prišla popoldne prva kratka poročila o povodenjski katastrofi v Savinjski dolini. Savinja je pri Ljubnem danes ob 9:50 dopoldne zaradi silnega naliva dosegla že 202 m nad normalo, ob 12. uri pa je Savinja pri Celju dosegla že 250 cm nad normalo, dočim je vodomer davi ob 8. uri kazal 180 cm nad normalo.

O povodenjski katastrofi v Savinjski dolini nam naš celjski dopisnik zvečer kratko javlja: Neprestani že dva dni trajajoči nalivi so povzročili, da je Savinja s pritoki tekom dneva izredno močno narasla ter je povzročila na mnogih krajih veliko škodo. Današnji dan je za Celje in vso Savinjsko dolino naravnost dan katastrofe. Vse Celje z okolico je spremenjeno v pravo jezero. Voda je vdrla v mesto, zlasti okoli pravoslavne cerkve ter na Dolgem polju. Tako zvani »Otok« z gimnazijo vred je popolnoma odrezan od ostalega mesta, prav tako tudi okoliška šola.

Po poročilih z Gornjega grada je povodenj v Gorenji Savinjski dolini napravila precej škode na lesu. Savinja je namreč odplavila mnogo lesa, ki ga sedaj vlačijo s seboj dalje proti Celju in nižje. Napravila pa je tudi veliko škodo na vrtovih. Savinja nosi veliko množino raznega sadja. Če bodo nalivi trajali še dalje, se je bati najhujše katastrofe.

V Gornjem gradu se je utrgal oblak

Celje, 10. oktobra.

Danes okoli 4:30 popoldne se je nad Gornjim gradom in okolico utrgal oblak. Nastal je nato tako strahovit naliv, kakršnega ljudje še ne pomnijo. Neurje je bilo strašno. Ogromne vodne

mase so se začele zbirati v Savinji, ki drve dalje proti Celju. Naliv je povzročil po prvih poročilih, došlih semkaj v Celje ogromno škodo. Celjska vodomerska postaja je bila o katastrofi pravočasno obveščena. Celje nervozno pričakuje nadaljno katastrofalno naraščanje Savinje.

Šolstvo v Prekmurju

Šolstvo v Prekmurju je pravzaprav šele v povelju, a kljub temu se vidi precejšen napredek. Ponekod so uspehi zelo lepi. Kakšen je uspeh v šoli, je mnogo odvisno od vzgojiteljev. Če je uspeh dober, je to dobro izpričevalo za dotičnega učitelja.

Sole, ki so bile tisoč let pod madžarskim pritiskom, ni mogoče, da bi bile namah enake šolam, ki so bile enako dobo pod nemškim gospodstvom. Madžarska vlada je sicer tudi v Prekmurju dovolila, da se je v šolah poučevalo slovenski, toda v madžarskem pravopisu radi hitrejšega potujevanja. Ta pravopis se je že popolnoma opustil v Prekmurju, samo »Dü-sevni list«, časnik evangelske veroizpovedi, se ga še drži iz neznanega vzroka.

Zakaj še ni boljšega uspeha? Učitelji, posebno učitelji novinci imajo Prekmurje za neko deželo prognanstva in deželo, kamor so prestavljeni samo za kazen. Jasno je, da pri takem učitelju ni mnogo uspeha. Zato bi bilo dobro, če bi se oblasti ozirale na to, kake učitelje nastavijo v Prekmurju. Učitelji začetniki niso za te kraje. Sem spadajo izkušeni šolniki, ki se znajo popolnoma živeti v razmere ljudstva in ki se ne boje nobenih težav, nobenih žrtv. Oni učitelji, ki se ne znajo živeti v običaje ljudstva, niso za te kraje. Škoda, da tako primanjkuje učiteljev-domačinov, kajti oni bi bili zvezde, ki bi vodile iz te teme. Vzrok je seveda v prvi vrsti revščina, kajti starši ne morejo vzdrževati svojih sinov in hčera v precej dragem Mariboru in Čakovcu, po najnovejših določbah pa drugam ne morejo.

Učitelj, ki si nastavljen v Prekmurju, ali ki boš prišel v Prekmurje, živi se v razmere, ki so v tesni zvezi z delovanjem, ter bodi prijazen z ljudstvom. Potem boš videl, kakšne uspehe boš želel in mlado ter staro te bo spoštovalo.

Vidi se tudi iz samih števil, kaka potreba je dobrih učiteljev, kajti od 93 ljudskih šol je 30 enorazrednic in 31 dvorazrednic, in na takih šolah so potrebne najboljše moči, kajti ti imajo otroke v celni šolski dobi pod svojim vplivom.

Darujte Podpornemu društvu slepih

Ljubljana, Pod Trančo št. 2

Smrtna nesreča v Št. Petru pri Mariboru

Maribor, 10. oktobra.

Včeraj se je v Št. Petru pri Mariboru dogodila nenadna nesreča s smrtnim izidom. Petinštiridesletni posestnik Jurij Tkalec iz Vedeža pri Slovenski Bistrici je pripeljal svojemu bratu, župniku v Št. Petru štiri polovnjake vina in je tudi sam pomagal pri razkladanju in spravljanju sodov v klet. Ko pa je hotel enega izmed sodov okreniti, da bi ga naravnal v pravo smer, je nenadoma omagal. Sod je bil pretežak in ga je moral izpustiti. Ker pa je sod s tem izgubil ravnotežje, se je zavalil na tla in pri tem vdaril Jurija Tkaleca po levem senu tako močno, da se je z razbito glavo in silno krvaveč takoj zgrudil na tla.

K ponesrečenemu so takoj prihiteli delavci in brat župnik, ki je telefonično poklical rešilni avto iz Maribora. Avto je prispel takoj na kraj nesreče, vendar pa je bila vsaka pomoč že prepozna. Jurij Tkalec je med tem že umrl. Prenesli so tedaj njegovo truplo v župnišče, kjer so ga postavili na mrtvaški oder.

Pokojni Jurij Tkalec, ki zapušča ženo in šest otrok, je bil moč trdnega značaja in zelo dober gospodar. Po njem žalujejo vsi, ki so ga poznali. Težko prizadeti rodbini in bratu gospodu župniku Tkalcu izrekamo svoje najgloblje sožalje.

Sokolstvo

Seja saveznega načelstva

Prejšnjo sredo se je vršila v Beogradu seja načelstva sokolskega saveza, kateri je predsedoval novimenovalni načelnik br. Bajželj, ki je uvodoma naglasil potrebo sistematične in metodne telovadbe, vsestranske vadbe lahke atle tike in iger, zlasti pri mladinskih oddelkih predvsem pa potrebo stroge sokolske discipline ki je pogoj uspešnega sokolskega delovanja. Naglasil je nadalje, da se mora v vseh sokolskih edinicah posvetiti največja pažnja izobrazbi do brega vaditeljstva.

Z ozirom na vprašanje nove razdelitve žup tudi načelstvo soglašalo s tem, da bi se meje žup krile z mejami banovin, vendar tako, da bi smelo biti v eni banovini tudi več žup, ako bi se pokazala potreba. Sklenjeno je bilo, da se v najkrajšem času priredi šestmesečna prednjaška šola za članice v Mariboru, za članice pa v Ljubljani. V to šolo so lahko priglasi vsak, vendar bo v prvi vrsti namenjena učiteljem in učiteljicam, ki bodo po končani šoli svojim župam (mesecev na razpolago za vodstvo društvenih prednjaških tečajev).

Sklenjeno je bilo, da se v l. 1931 ne bodo vršili pokrajinski zleti, ampak da se bo posvetilo delo sistematični, metodični telovadbi in pripravi v Prago. Društva se že zdaj opozarjajo, da uvedejo akcije za štednjo za zlet v Prago. Seja zbora župnih načelnikov se bo vršila 7. decembra v Beogradu. Razpisuje se natečaj za sestavo prostih vaj jugoslovanskega sokolstva na zletu v Pragi 1932 in sicer za članice, članice, moški in ženski naraščaj ter za sokolske čete. Rok za vložitev je do 1. decembra.

Imenovan je bil novi tehnični odbor saveza ki ga tvorijo: Ambrožič Miroslav, Cesen Ivan, Drenik Bojan, Jeras Josip, Keber Herman, Kostnapfel Aleksander, Lubej Lojze, Osvald Miha, Podgornik Dušan, Prosenec Ivan, Rudolf Rudolf, Stanič Mirko, Trček Stane, Zupan Oton, vsi iz Ljubljane, Dronjak Nikola in Ilić Đorđe iz Beograda, Macanović Hrvoje iz Zagreba, Dekle-va Janko in Mačus Fran iz Maribora, Smertnik Josip iz Celja, Jesih Jaka iz Šiške, dr. Mergentaler Pavao iz Osijeka, inž. Pajič Vojislav iz Zemuna in Teodorović Milan iz Novega Sada. Burger Maca, Možina Adela, Slapničar Mara, Tratar Vlada in Trdina Jožica iz Ljubljane, Pa- vičević Ljubica, Poljšak Dana in Vojnović Marija iz Beograda, Mačus Nada iz Maribora, Kovalska Slava in Marjanović Olga iz Pančeva.

Sokolsko društvo v Poljčanah

Ze pred leti se je v našem kraju porodila misel ustanovitve Sokola. Začelo se je tedaj že vezbanje z naraščanjem, da bi se tako zbudilo večje zanimanje. Pa je zadela ta prva poskušnja v tistih znanih strankarskih in v nacionalnem oziru mladih časih na odpor in omalovaževanje. Nekoliko nacionalnih delavcev je usmerilo svoje delo na drugo stran s tem, da so se javno udeleževali pri raznih tukajšnjih kulturnih društvih, predvsem v »Citalnici«, k je vzbujala s svojo knjižnico in z raznim igrarji ter drugimi sličnimi prireditvami pri krajanah s slovensko knjižo in besedo naroder čut in spoštovanje do domovine, kralja, države. Tako se je zgodilo, da so ti tihi in zvesti delavci pripomogli k temu, da je tudi naše tukajšnje prebivalstvo danes že prežeto jugoslovanske ideje in pripravljeno na ustanovitev društva, čegar potreba je bila podčrtana na najvišjem mestu.

Zato se s to mislijo pečajo tukajšnji krogi predvsem učiteljsko in društvo »Citalnica«, pripravljajoč že nekaj časa tla bodočemu Sokolu in se je tozadevno udeležil tudi z našega kraja odposlanec znanega sestanka, ki ga je sklicala mariborska župa v svrhu ustanavljanja društva, kjer se je tudi pojasnila slika našega dosedanjega delovanja in pripravljanja. Ker pa se je na sestanku popolnoma pravilno povdarjalo, da se naj nihče ne prenaagli, ker je društvo lažje ustanoviti nego obdržati, se tudi mi držimo principa, da vzletimo na plan še le, ko bomo temeljito pripravljani, da ne bomo mrtvo rojeno dete, ampak živa kipeča sila sokolska.

Upati je, da bodo do pomladi tla trdno pripravljena in da bo mogoče ustanoviti dobro sokolsko društvo.

Kultura

Andrejev, Mladoletje

(Po tretji premijeri v naši drami.)

O Leonidu Andrejevu velja, da je najpomembnejši izmed tistih pisateljev predvojne Rusije, ki drže most od Dostojevskega v mlado rusko književnost, kakor jo dandanes predstavlja Leonov Andrejev in kakor Gorki, ta njegov veliki sodobnik, sobojevnik in nasprotnik, pesnik jasne uporne politične in socialne misli, Andrejev je samo revolucionar in anarhist srca, njegova slast je samo, pogrezati se v bedo in bol človeškega obstanka in blazniti od skeletih spoznanj, njegova slabost in njegova umetniška odlika je, vse videti, vse čutiti, imeti zvezane roke od neke prevelike ljubezni do človeka in človeštva. Njegova vera je bila najbrž, da ni treba na svetu nič drugega, kakor okusiti najtežje trpljenje, da si ni treba zraven nič misliti, nič želeči, nič storiti in da bo polagoma vse prišlo in prešlo. S svojimi novelami in dramami utegne biti Andrejev med tistimi svetovnimi avtorji, ki bi morali biti najbližji človeku naših dni.

Mladoletje, kakor so pri nas preimenovali njegove Dneve našega življenja, je preprosta drama iz študentovskega življenja, preprosta študentovska ljubavna zgodba, ki dandanes prav tako pretrese in osvaja, kakor je morda pred

dvema desetletjema. Ne samo, da je vse dejanje prepleteno dialogov in scen, ki se poslušajo kakor pogumne, ostre aluzije na čas, v katerem smo (beda, brezposelnost, ljubezen na prodaj, octova kislina itd.), tudi sam osrednji konflikt — ljubezen študenta Gluhoveca do Olge Nikolajevne, ki jo mati prodaja — je povsem sodoben, zanimiv in živ: prav v dejstvu čiste, pa nemočne, brezupne ljubezni male, izgubljene Ol-Ol do Gluhoveca je originalnost in občudovanja vrednost dramatičnega zamisli. Prizori, v katerih se Olgina preplašena, v zadnje kamrice srca zmandrana ljubezen bori na dan, nekatera njena srečanja z Gluhovcem, zlasti pa njena srečanja z materjo, ti prizori so polni do dna pretresujoče tragike. Delo ima vse kvalitete, da doživi na odru uspeh.

Režija ravnateljja gospoda Golje je Andrejevo Mladoletje skrbno priredila in nazorno postavila na sceno, poskrbela za ubrano insecenacijo (Uljanjšev) in izoblikovala posamezne življenjske tipe, ki jih je drama polna. Da pa igra vendarle ni takoj izpočetka prožno potekla in ogrela, utegne biti kriva pretesna, premajhna izbira v našem igralskem ansamblu: študentovske mladosti, prešernosti in solnčnega, zaljubljenega optimizma, v kakršnem kipi prvo dejanje, ni uspela podati. Daneš in Plut sta študentovsko družbo bolj razvlačevala kakor pa jo pomagala dvigniti in ubrati, Cesarjev Onufrij, ki je bil sam zase sijajna, od kraja do konca dognana figura, je bil za ta mali svet nekam

preširokih, preodraslih dimenzij.

Tako je Janu (Gluhovcev), ki je imel vse po goje, da mladega, lepega, zavoljo ukradenega ljubezni obupajočega študenta zaživi iz polnega, manjkalo pravega, neposrednega okolja, da bi se mogel razmahniti do dna. — Na ta način se je primerilo, da se je težje igre prevesila na gđ. Juvanovo (Olga Nikolajevna) in njen krog. Njena Ol-Ol je bila najbolj žgoča, najbolj pretresujoča postava vse drame, v prizorih z materjo je nekajkrat zmogla silne stvari — samo v minutah podleganja je za dobrošno spoznanje odrekla. Njena mati (ga. Medvedova) je bila ostro izoblikovana podoba stare, menda malo bebasto matere-zvodnice in je ob svojem zadnjem porazu v zadnjem dejanju prepričala. Levar je širokobesednega, dobrodušnega, prave žejnega mladega oficirja iz province podal s teatralnim efektom. Kraljev upokojeni vojaški zdravnik je bil dogodek zase. — V ostalih vlogah so nastopili še gđ. Boltarjeva, Slavčeva, Rakarjeva, Kukčeva, Sanein, Jerman, Lipah, Smerkolj, Bratina, Potokar in Murgelj.

Občinstvo je igro toplo sprejelo. Fri.

»Škrjančkov gaj« na mariborskem odru. Še iz prejšnjih sezon omiljena divna Leharjeva opereta »Škrjančkov gaj« se bo vprizorila v popolnoma predrugačeni režiji g. Trbuhočiča v soboto, 11. t. m. Dejanje te operete družji ganljivost in zabavo, muzika pa je izredno melodijozna, tako, da se pričakuje velik obisk glasbo ljubečega občinstva. Dirigira g. Herzog.

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo, 12. t. m. se vprizori moderna opereta »Alek sandra«, ki je pri svojih dosedanjih uprizoritvah radi svoje krasne muzike, zelo vesele vse bine ter dobrega podajanja dosegla zelo lep uspeh. Veljajo kuponi. Začetek ob 20. uri.

Mestno gledališče v Celju je započelo že s polnim delom. Kot čujemo bo v torek dne 21. počela sezona. Marljivi celjski diletantje so na študiraljo do sedaj Tolstega »Živi mrtvec« (režija Pfeifer) ter bodo s to dramo otvorili letošnjo gledališko sezono. Nato bo sledila vprizoritev Nestrojevih »Utopljenec« (režija Velušek) in kot tretje delo »Golgota« (režija Beke). Dramatično društvo je vsled pridobitve novih mlajših članov odnosno članic svoje delovanje zopet osvežilo in vlada na odru zopet živahno delovanje.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA

Sobota, 11. okt.: »Kraljična Harisc«, premijera Red D.

Nedelja, 12. okt.: »Mladoletje«. Izven.

OPERA

Sobota, 11. okt.: »Dolarska princesa«, opereta Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Nedelja 12. okt.: »Evgenij Onjegin«. Gostujoča gospa Zlata Gjurgjenac. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Sobota, 11. oktobra ob 20 uri: »Škrjančkov gaj«. Premijera.

Dnevne vesti

— **Žalno svečanstvo** v spomin žrtv ponesrečenega zrakoplova »R 101« priredi v Beogradu jamašnji aeroklub. Svečanstvo se bo vršila ob času pogreba v Londonu.

— **Odlikovanje.** Nj. Vel. kralj je hotel dati dokaz svoje kraljevske naklonjenosti odlikoval z redom Jugoslovanske krone IV. reda Novakovića Vidaka, bankirja v Kaliforniji, oprostivši ga plačila takse za red.

— **Vpokoje** predsednika otročnega sodišča v Novem mestu. Kakor nam iz Beograda poročajo, je vpokojen predsednik okrožnega sodišča v Novem mestu dr. Jurij Polenšek. Vpokojitveni dekret datira s 25. septembrom 1930.

— **Imenovanja na srednjih šolah.** Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog ministra prosvete in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta so postavljeni za strokovnega učitelja v 2-II na moškem učiteljskem v Ljubljani Josip Jeras, učitelj prve moške meščanske šole v Ljubljani, iste skupine in kategorije; za tajnika tretje gimnazije v Ljubljani v 5-II Matija Trobej, začasni predmetni učitelj gimnazije v Celju; za tajnika gimnazije v Celju v 5-II Andrej Mavrič, Berbant, začasni predmetni učitelj iste gimnazije.

— **Nov učni načrt pravoslavnih bogoslovij.** Minister prosvete je na predlog svetega sinoda dobrih nov učni načrt za pravoslavna bogoslovja, ki stopi v veljavo še s tekočim šolskim letom.

— **Razvoj naše avijacije.** V Sarajevu so razpisana gradbena dela za postavitve poslopja na aerodromu.

— **Nove novčnice.** V sredo je bila prenešana v Narodno banko prva partija novčnic, ki jih je natisnil zavod Narodne banke v Topčiderju. Gre za novčnice po 10 in 100 Din v znesku 40 milijonov Din. Te novčnice bodo po sklepu upravnega odbora Narodne banke izročene v promet 1. prihodnjega meseca. Zavod Narodne banke v Topčiderju izdeluje sedaj drugo partijo teh novčnic po 10 in 100 Din z novim napisom: »Narodna banka kraljevine Jugoslavije«. Ta partija bo izročena v promet šele prihodnje leto po skupščini delničarjev Narodne banke.

— **SPD Peca Mežica-Crna** javlja, da ostane Uletova koča na Peci odprta še do vseh 19. oktobra 1930. Imamo še lepe solčne dneve. V soboto oziroma v nedeljo je pa oficijelna zatvoritev koče. Podružnica je v preteklem letu izpeljala složnejšo pot iz Riške gore do Uletove koče, ki bo zlasti v zimskem času lahko dobro služila turistom. Ključni od koče, ki bi jih eventualno rabili poznejši izletniki, se bodo dobili v Mežici, Crni ali pa v Heleni v Podpeci. Ker pa se je že lani izkazala potreba, da se zaradi izvrstne smuke od Uletove koče čez Riško goro, šbenge v Mežico otvori koča v zimskem času ob sobotah in nedeljah, bodemo ob zadostnih predhodnih prijavah odpirali in oskrbovali našo kočo ob omenjenih dneh z vsem potrebnim in nudili vse ugodnosti. Vabimo pa vse one turiste, ki letos niso obiskali naše obmejne postojanke, da jo obiščejo še te dni ali pa na dan zatvoritve v nedeljo 19. oktobra t. l.

— **Volna, bombaž, nogavice in pletenine** v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. —166

Najtrpežnejša

in najbolj higijenična je aluminijasta kuhinjska posoda, katero dobiš najceneje in v največji izbiri pri tvrdki s železnino 103

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 35.

— **Stroj zmaguje.** V Beogradu so doslej žagali in sekali drva večinoma Arnavti z navadnimi žagami in sekirami. V novejšem času pa zmaguje tudi v Beogradu motorna žaga, kakor povsod drugod, in Arnavti so morali hočeš-nočeš kapitulirati pred moderno tehniko.

— **Beograd in alkoholne pijače.** Po statističnih podatkih občinske uprave v Beogradu so uvozili 1. 1929. v Beograd 25.844 litrov ruma, likerjev in sličnih pijač, potem 1.252.325 litrov žganja, 677.823 litrov špirita, 5.494.793 litrov vina, 5.112 litrov šampanjca in 6.816.832 litrov piva. Vseh alkoholnih pijač so uvozili oziroma obdavčili 14.272.719 litrov, kar znači vrednost 100 milijonov dinarjev. Na vsakega prebivalca Beograda, tudi na otroke, ženske in starce, pride torej na leto 50 litrov alkoholnih pijač. Za prvo polletje tega leta pa so številke v primeri z istim razdobjem lanskega leta še nekoliko višje.

— **Velika poneverba.** Pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Subotici je poneveril uradnik Dimitrije Mišić okoli 60.000 dinarjev. Mišić je veljal splošno kot jako vreden in pošten uradnik, dokler ni nenadoma izostal od dela. Sedaj je postala stvar sumljiva in ravnatelj urada je zadevo prijavil policiji, ki je Mišića res našla v neki gostilnici in ga zaprla. Pri zasliševanju je priznal, da je sprva poneverjal manjše vsote, potem pa vedno večje. Od elektrarne je n. pr. enkrat dobil 20.000 dinarjev, ki jih pa ni oddal v blagajno. Poneverjene vsote je zapravljajl v veseli družbi, čeprav je bil oženjen. Iz zagrebškega Središnjega urada za zavarovanje delavcev so takoj poslali v Subotico dva višja uradnika, da zadevo preiščeta.

— **Vreme.** V Dravski in Savski banovini je včeraj močno deževalo. Bile so plohe. Barometersko stanje v državi je včeraj variralo med

761,2 in 766,4. Barometer se je za več milimetrov dvignil ter je včeraj ob 7. zjutraj kazal: Ljubljana 762,5, Maribor 763,4, Zagreb 763,8, Beograd 762,9, Skopje 766,4, Sarajevo 765,4, Split 762,9, Rab 761,2 in Vis 761,6. Jutranja temperatura ki znatno pada, se je včeraj gibala po raznih krajih med 8 in 20 C, ter je ob 7. zjutraj termometer beležil: Ljubljana 9, Maribor 10, Zagreb 10, Beograd 15, Skopje 8, Split 19, Rab 20 in Vis 15. V krajih Dravske in Savske banovine je bilo včeraj izredno hladno, dočim v Bosni in Hercegovini še precej toplo. Najvišja temperatura je bila včeraj v Ljubljani 12 C, najnižja 9.

Dr. France Pavločič

specijalist za zobne in usne bolezni, ordinira vsak delavnik od 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure v Pražakovi ulici št. 8 (ogelna rumeno-modra hiša), I. nadstropje.

Ljubljana

■ **Redna skupščina** Udruženja ljubljanskih konservatoristov se vrši v ponedeljek dne 13. t. m. ob 20. uri v Glasbeni Matici soba št. 17. Udeležba za člane obvezna. Vsak član se mora izkazati z indeksom.

■ **Statistika mestnega kopališča** ob Ljubljani. Mestno kopališče ob Ljubljani je bilo letos otvorjeno 7. junija ter zaprto 15. septembra. Povprečno se je v kopališču kopalo dnevno okoli 100 ljudi. Vso sezono je bilo 3878 plačujočih obiskovalcev kopališča. Največji obisk je bil 15. julija, 142 kopalcev. Do 20. julija so v kopališču veljale stare pristojbine, to je 3 Din vstopnine in 2 Din za kabino oziroma 1 Din za garderobno omarico. Od 20. julija je bila pristojbina znatno znižana in sicer tako, da je kopalec za vstopnino in kabino plačal 3 Din, a 2 Din za vstopnino in garderobno omarico. Mestno kopališče je imelo 101 kopalni dan. Bilo je samo 41 lepih dni, ostali dnevi so bili več ali manj deževni in spremenljivi. Najvišja temperatura Ljubljane je znašala 19 stopinj C, najnižja pa 13 stopinj C. Podatki o mestnem kopališču v Mednem kažejo popolno izgubo in pasivnost kopališča.

■ **Mestna ljudska kopel v Kolodvorski ulici** bo radi srušenja kotlov dne 14., 15. in 16. oktobra t. l. zaprta.

■ **Sinko Debelinko** prestal svoje trpljenje. V ljubljanski javni bolnici je v petek ponoči umrl Miloš Murnik, 28letni Ljubljančan, po poklicu mizarjski pomočnik. Nekateri so ga nazivali »Sinko Debelinko«. Brezposelni delavci bodo pač pogrešali njega, ki se je znal zelo razburiti, a nikdar nikomur kaj žalega prizadejal. Bil je drugače nadarjen deček, toda sirota, ki ni imel toplega krova pri roditeljih, ker so mu že zgodaj pomrli. Obiskoval je tudi nekaj razredov ljubljanske realke, a pozneje se je izučil mizarstva. Po prevratu je nesreča hotela, da je dobil pri delu zastrupljenje, ki je povzročilo njegovo invalidnost. Hodil je okrog po Ljubljani. Včasih sam vase zatopljen. Nikdar ni bil hudoben in je raje stradal, kakor da bi si na nepostaven način priboril kako stvar v utešenje svoje lakote. Pred dnevi so ga našli na vrtu gostilne pri »Novem svetcu« v težavni borbi. Naj v miru počiva!

■ **Drobiž iz policijske kronike.** Policijska kronika je bila včeraj prav borna na raznih lokalnih dogodkih. Policijski upravi sta bili prijavljeni 2 tatvine, dalje nekaj predavatelji, ker ni naznačil predavanja policijski oblasti, naposled samo 1 ponočnjak zaradi kaljenja nočnega miru, 1 prekršek navedbe o odpiranju in zapiranju trgovin, 5 prekrškov avtopredpisov in 5 prekrškov cestnopolijskega reda.

■ **Nova tatvina kolesa.** Na tržaški cesti stanujočemu trgovskemu pomočniku Antonu Skrajnarju je bilo v četrtek popoldne ukradeno popolnoma novo kolo, vredno 2250 Din. Skrajnar je kolo pustil v I. nadstropju hiše št. 11 na Mestnem trgu. Ko je okoli 17. pogledal za kolo, je pač presenečen moral ugotoviti, da je kolo izginilo z mesta kakor kafa. Kolo je bilo zeleno pleskano, znamke »Torpedo« s tov. št. 417.915.

Kulinska
TVORNIKA CIKORIJE

Pravijo, da je kolo najbrže odpeljal nepoznan visok človek, ki se je popoldne vrtil po I. nadstropju omenjene trgovine.

■ **Aretacije.** Aretiran je bil neki M. zaradi tatvine raznega soboslikarskega orodja v vrednosti 600 Din. Policija je napovedala hud boj beračem in ni dneva, da ne bi kronika beležila kako aretacijo beračev. Včeraj je bil aretiran neki starejši berač Filip. V ljubljanskih policijskih zaporih se nahaja že dalj časa neki Rafalsky, ki ga zlasti avstrijske oblasti preganjajo zaradi raznih večjih tatvin in vlovov. Rafalsky trdovratno taji, da bi bil poklicen vlomilec, marveč je samo »večni popotnik«. V Ljubljani so ga pred 3 tedni prijeli, ker ni imel pri sebi nikakih dokumentov.

Maribor

■ **Izročitev odlikovanj** na državni gimnaziji. Štirje profesorji mariborske gimnazije: dr. Anton Dolar, Alfonz Vales, dr. Adolf Pečovnik in Karel Prijatelj so bili odlikovani z redom sv. Save IV. stopnje. V sredo jim je odlikovanja izročil ravnatelj dr. Josip Tominšek z intimno domačo slavnostjo, ki se je vršila v lastni dvorani, kjer se je zbral proforski zbor in dijaštvo višjih razredov. Gimnazijski moški zbor je zapel primerno slavnostno pesem, nato je ravnatelj po prisrčnem nagovoru, v katerem je poudarjal pomembnost teh štirih odlikovanj v splošnem in osebnem oziru, pripel odlikovance red in pozval navzoče, da vzkliknejo v zahvalo in slavo Njegovega Veličanstva kralja. V imenu odlikovancev se je toplo in vneto zahvalil prof. dr. Dolar. Gimnazijski orkester je strumno zaigral zaključnico in slavnost je bila končana.

■ **Odlikovanje.** Včeraj popoldne je sreski načelnik dr. Marko Ipavc slavnostno izročil železniškemu uradniku in rezervnemu kapetanu Maksu Vedernjaku red jugoslovanske krone V. vrste.

■ **Premestitev** upravnika carinarne. Dosedanji upravnik tukajšnje glavne carinarne g. Dragotin Bogar je premeščen k finančni direkciji v Zagreb. Istočasno je premeščen na Sušak tudi glavni kontrolor g. Alojzij Pipa.

■ **Rdeči križ** v Radvanju priredi jutri v nedeljo 12. t. m. v gostilni Lešnik v Novi vasi trgatve. Čisti dobiček je namenjen v humanitarne svrhe.

■ **Nova gradbena dovoljenja.** Na seji mestnega sveta so bile v četrtek zvečer podeljena naslednja nova gradbena dovoljenja: tvrdki H. J. Turad za preureditev trgovskih prostorov na Aleksandrovi cesti, mehanični tkalnici in apreturi Doctor in dr. za zgradbo sušilnice in belilnice, Antonu Feitagu za zgradbo prizidka in preureditev hiše na Betnavski cesti, Karlu Tomiju za zgradbo provizorične ključavničarske delavnice v Mlinski ulici, Maksu Manningerju za zgradbo enonadstropne stanovanjske hiše v Tom. šičevem dvorcu, Pavli Patlter za napravo portala pri hiši v Gosposki ulici, Mihaelu Počivalniku za zgradbo skladišča in pisarne h garaži na Masarykovi cesti, Antonu in Mariji Rzman za preureditev stanovanjskih sob v ulici v Frankopanovi ulici, Jakobu Lahu za preureditev prihišja desnega dvorišnega trakta hiše na Glavnem trgu in Elizi Wolf za zgradbo enonadstropne stanovanjske hiše v Cankarjevi ulici.

■ **Koncert** v mestnem parku. Jutri v nedeljo priredi godba »Drava« ob lepem vremenu od 11. do 12. ure v Mestnem parku promenadni koncert.

■ **Marionetno gledališče.** Opozarjamo na prvo lutkovno predstavo »Snegulčica«, ki jo jutri popoldne ob 15. uri uprizori v mali dvorani Narodnega doma mladinski odsek Sokola Matica.

■ **Smrt najstarejše žene** v mariborski okolici. V četrtek je v Rošpolu pri Kamnici umrla 96letna Marija Sule, ki je nad 50 let službovala kot viničarka na posestvu grofa Beauvernaisa.

■ **Ribihi trg.** V petek so se prodajale sardine po 18 Din, tonine po 26 Din, morski raki pa po 28 Din kilogram.

■ **Prehod** v Jadranski ulici. Stanovaleci v magdalenskem predmestju južno od železniške proge se stalno pritožujejo, da je prehod čez progo v Jadranski ulici, posebno ob jutranjih in večernih urah, ko je promet največji, včasih po četrt ure in še več zaprt. Mnogi so zaradi tega že prišli prepozno v službo. Bilo bi tedaj želeli, da bi se tu nad progo zgradila brv za pešce, kajti promet bo z gradnjo novih hiš vedno bolj naraščal.

■ **Gad.** Policijski uradnik g. Trpin je v sredo ujel na Meljskem hribu nenavadno velikega in lepega gada, katerega je izročil drogeristu g. Thüru v preparacijo in ga bo podaril eni izmed mestnih šol.

■ **V prisilno delavnico.** K tej notici, objavljeni v četrtek, ugotavljamo, da je bil trgovski potnik Zorko Lihteneker, ki je bil aretiran na prijavo trgovca Franca Lebana, zopet izpuščen in da torej ne more biti govora o oddaji v prisilno delavnico. O ostalem bo razpravljalo sodišče.

■ **Razprava proti Judarju odgodena.** Včeraj se je pred senatom petorice tukajšnjega okrožnega sodišča pričela razprava proti posestniškemu sinu Frideriku Judarju iz Svečine, ki je bil obtožen komunistične propagande. Zaslišane priče niso obtožena v ničemer obtežile, glavne priče pa ni bilo pri razpravi. Zaradi tega je bil proces odgoden do sobote 18. t. m.

■ **Posirovelost.** V četrtek sta šla v predilnici Doctor in drug zaposlena zakonca Anton in Alojzija Ornbarg na mestni periferiji čez nek travnik, kar je lastnika K. D. tako razburilo, da ju je ozmerjal in tudi udaril. Dogodek nehoti spominja na uboj študenta Bezjaka.

■ **Severne ptice.** Gačitelj g. Ziringer je te dni nagačil v septembru pri Ptuj ustreleno sibirsko uralsko sovo in velikega platnika (severnega potapljača), katerega je 4. t. m. ustrelil g. Adolf Jurca pri Gornjem Dupleku. Obe ptici sta za naše kraje velika redkost in lovi pravijo, da napovedujeta izredno ostro zimo.

■ **Preprečena nesreča.** V četrtek zvečer je 27letna služkinja Matilda Senčarjeva hotela prekorčiti državni most, ne da bi se zmenila za vozila. Tako je prišla pred avtomobil inž. Petra Omara, ki jo je podrl na tla. Senčarjeva se mora samo duhaprisotnosti voznika, ki je avto takoj ustavil, zahvaliti, da je ostala brez poškodb in ni izgubila življenja.

■ **Nezgoda.** Na križišču Betnavske in Stritarjeve ulice se je v četrtek nezavesten zgrudil na tla občinski delavec Ivan Pust. Po prvi pomoči je bil oddan v domačo oskrbo.

■ **Aretacije in prijave.** V četrtek je policija aretirala samo eno osebo radi splošnega suma, prijav, večinoma prometnih, je prejela 13, poročil pa troje.

■ **Pobalanska zgodba.** Na nekem travniku na oglu Smetanove in Vrtnice ulice je v četrtek opazil stražnik 4 mladeniče, stare krog 16 in 17 let, ki so se ravno mastili z grozdem, katerega so imeli v vreči in večji škafli. Ko je četvorica opazila stražnika, jo je ubrala v tek. Tako se je pričela dirka, ki se je končala na ta način, da so fantje po ovinkih zopet pritekli na prejšnje mesto prej ko stražnik in srečno odnesli grozdje v vreči, dočim so onega v škafli pustili in vzeli s seboj le škaflijo. Kdo so bili in kje so grozdje ukradli, se ni dalo ugotoviti.

Celje

■ **Maša zadušnica** za padle koroške junake se je ob upravnem turobnem razpoloženju brala včeraj zjutraj. Pusto jesensko jutro je bilo z gostim neprestanim dežjem. Kljub temu se je zbrala v župni cerkvi velika množica ljudi in prisostvovala svečanemu rekvijemu, ki ga je daroval g. prof. Kovačič. Mesto je zastopal magistratni nadsvetnik g. Šubic, drugi uradi in korporacije pa so bili zastopani po številnih članih.

■ **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici je dne 10. t. m. umrl 61letni drvar Franc Pec iz Oplotnice.

■ **Prvenstvene tekme** v Celju. V nedeljo 12. t. m. ob 15.30 nastopita na Glaziji k prvenstveni tekmi domača kluba SK Celje ter Atletik SK Celje. Sodnik pride iz Ljubljane. Igra bo prav zanimiva. Kakor znano, je v pomladanskem prvenstvu SK Celje zmagal nad Atletiki. Ob 14. uri se vrši istolam prvenstvena tekma med rezervama obeh klubov.

■ **Za pobijanje** pijančevanja je kr. banska uprava zbrala vse naredbe in odgovarjajoče člene zakonov v poseben razglas, ki je nabit na uradni deski predstojništva mestne policije. Gostilničarji si naj ta razglas ogledajo, ker jih zadenejo v slučaju kršitve teh določb hude kazni, nevednost pa ne upravičuje.

■ **Iz obupa** se je napil 60letni Franc C., kateremu je lani v Mariboru vlak odrezal nogo in hodi sedaj z leseno nogo po svetu. V pijanosti je padel v jarek na Ljubljanski cesti in so ga morali z vozom peljati na policijo.

■ **Letni kramarski in živinski sejm** ali takozvani Uršin sejm v Celju se bo vršil v torek 21. t. m.

Slovenjgradec

■ **Osebnosti.** Na okrajno sodišče je bil imenovan sodnik g. Roš Bogomir od okrožnega sodišča v Celju, dosedanji sodnik g. Kraut Vladimir pa po kratkem službovanju zopet k okrožnemu sodišču v Celje. — Na meščansko šolo je imenovan učitelj g. Jenko Alojzij.

■ **Učiteljsko zboruje.** Slovenjgraško učiteljsko društvo je zborovalo preteklo soboto v tukajšnji osnovni šoli. Navzočih je bilo 90% članjenega učiteljskega. Na dnevnem redu je bilo predavanje šolskega upravitelja iz Maribora g. Hrena o »Učiteljskem domu« in o »Učiteljski gospodarski poslovalnici«. Poročilo o »Jubilarni državni skupščini U. J. U.« je podal izbrano delegat učitelj g. Mrovlje, o »Pokrajinski skupščini« pa delegatinja gđ. Sinigojeva. Po prečitanih dopisih in sklepih, po poročilu tajnika, ki izkazuje med drugimi tudi pet predavanj pedagoške in znanstvene vsebine in po poročilu blagajničarke je bil izvoljen dosedanji odbor z agilnim predsednikom šol. upr. g. Kopačem na čelu. Med drugimi sklepi je bilo sprejeto, da bo društvo delovalo radi uspešnejšega dela za fuzijo s »Šoštanjanskim uč. dr.«. Do prihodnjega zborovanja se napravi »Statistika izvenšolskega dela učiteljskega v okraju«.

■ **Poneverba.** Pri tukajšnji lesni industriji Steiner in sinovi uslužbeni g. P. je bil zelo vreden uradnik; zato je javnost njegova aretacija kar presenetila. Pri tvrdki je poneveril večjo vsoto denarja in se nahaja do nadaljnjega v preiskovalnem zaporu tukajšnjega sodišča.

■ **Živinski semenj.** Pretekli ponedeljek je bil redni živinski semenj, ki je bil zelo slabo obiskan. Prignanih je bilo 25 volov in 20 krav. Cena 7—8 Din za kg žive teže. Skrajno slabo vreme je zelo vplivalo na obisk kupcev.

■ **Obisk turistov** na Urški gori. V pretekli sezoni je bil obisk tujcev in inozemcev na Urški gori rekorden. Urško goro je obiskalo 1860 turistov in sicer 20 Srbov, 45 Hrvatov in 124 inozemcev poleg stalnih obiskovalcev iz vseh krajev Dravske banovine. Poleg teh je bilo dvakrat več obiskovalcev, ki se niso vpisali v izletno knjigo.

■ **Čajanka,** ki so jo priredile preteklo nedeljo naše pridne »Kolašice« v Sokolskem domu, je vsestransko uspeša. S tem je javnost dokazala, da zna ceniti njihovo človekoljubno delo za naše revne otroke, za katere je dobiček namenjen.

■ **Sprememba prostorov** poštnega urada. Gotovo je, da sedanji poštni prostori radi velikega prometa ne odgovarjajo potrebam; zato se vrše pogajanja, da se preseli poštni urad v nove prostore, katere je prizidal k svojemu hotelu g. Šuler in bi bili zelo primerni za poštni urad.

Iz seje magistratnega gremija

Ljubljana, 10. oktobra.

Na današnji tri ure trajajoči seji je magistratni gremij razpravljal o raznih tekočih občinskih zadevah. Gremij ni ugodil prošnji družbe »Ezalin« za podelitev koncesije glede izdelovanja limonade in oranžade. Prošnja dimnikarjev II. okraja za rajoniranje dimnikarskih del je bila stavljena z dnevnega reda, ker bo za druga dimnikarjev v kratkem predložila svoj definitivni načrt o rajoniranju.

Prostovoljno gasilno društvo Barje

Sledila so na to poročila mestnega gospodarstvenega urada. Gremij ni ugodil prošnji Prostovoljnega gasilnega društva Barje, da se mu odstopi tovorni avtomobil mestne občine v svrhu preureditve za motorno brizgalno. Občina bo ta avtomobil sama rabila. Nekatere prošnje so bile odklonjene. Vojnemu invalidu Francetu Stražiščarju se odstopi bivaš mitniška hišica na Celovski cesti, da more tam odpreti trafiko.

Društvo komisijonarjev v Ljubljani je prosilo občino za najem prostora za Kranjsko hranilnico, da bi tam moglo spravljati 4 pohištvene vozove. Prošnja je bila odklonjena, ker je prostor oddan že drugemu najemniku. Gremij ni ugodil prošnji družbe »Express« za postavitve premične bencinske črpalke.

Gremij je sklenil, da se kostanji na Gospodarski cesti podro. Odklonil je prošnjo »Jugoslovana«, da napravi rekatne deske na ograji Koslerjevega vrta v Knafljevi ulici.

Odobrena stavbna dovoljenja

Gremij je nato v glavnem odobril 23 stavbnih dovoljenj za adaptacijo raznih lokalov in za gradnjo novih hiš. O teh dovoljenjih poročamo obširnejše prihodnjič.

Odobreno je bilo med drugim stavbno dovoljenje Franu in Ljudmili Kambič za gradnjo palače »Viktorija« ob Aleksandrovi cesti. Fran Vilhar gradi trinadstropno hišo ob Dvořakovi ulici. Gremij je nato odobril na podlagi poročila gradbeno-pravnega referenta tudi 16 stavbnih dovoljenj za uporabo novo zgrajenih hiš.

Stavbna prepoved in nov regulacijski načrt

Zivahna debata se je razvila zlasti o seznamu poslopij, za katere bi bilo izdati stavbno prepoved in bi jih bilo čimprej odstraniti, ker stoje znatno izven regulacijskih črt. V notranjem delu mesta je nad 150 takih objektov, ki reprezentirajo vrednost okoli 50 milijonov dinarjev. Splošna prepoved se odloži, dokler ne bodo izdelani podrobni načrti za vse mestne dele in dokler ni odobren nov regulacijski načrt po banski upravi, oziroma dokler ne izide nov gradbeni zakon. Lahko pa se izda prepoved v vsakem konkretnem slučaju.

Javni spomeniki

Gremij je dalje razpravljal o popravilih javnih spomenikov ter sklenil, da se v ta namen porabi iz proračunske rezerve 43.400 Din. Predvsem sta potrebna poprave spomenik na Sv. Jakoba trgu in spomenik na Kongresnem trgu. Vsa dela se oddajo tvrdki Feliks Toman.

Gremij je dalje sklenil, da se prepove nadaljna samolastna postavitve kioskov in da se nekateri zato odstranijo.

Glavni drevored v Tivolskem parku sedaj preurejajo v smislu izdelanih načrtov. Gremij je sklenil, da se v ta namen uporabi ves cestni material, ki se dobi pri gradnji tramvaja na Gospodarski oziroma Celovski cesti.

Vrhnika

Dramsko društvo »Soča« bo v nedeljo, dne 12. t. m. gostovalo na Vrhniki v Rokodelskem domu z Strindbergovo dramo v treh dejanjih »Očec«. Režijo vodi in obenem igra glavno vlogo Just Košuta, bivši vodja slovenskega gledališča v Gorici. Predstava se bo pričela ob 8. uri zvečer.

Število koles na Vrhniki. Zanimivo je, da je bilo pri zadnjem popisovanju koles naštetih v vrhniški občini nad 900.

Prezidana in popravljena je do konca enonadstropna hiša na Novi cesti, poleg vile Kunstel. Hišo je kupila in predelala Vrhnika občinska hranilnica.

Ostra borba za kruh se vidi povsod in tudi na Vrhniki, kjer imamo 4 pekarije, izmed katerih ena pripelje svoj kruh iz 2 uri oddaljene Logate. Manjša pa je borba za mleko, ki izvira v Vrhniki mlekarni, saj ga dobite posnetega za 1 Dinar 4 litre, tako da se v njem lahko koplje. Vrhniki se bližajo mlečni časi.

Rakek

Vojška komisija za nakupovanje sena se še vedno mudi v našem kraju. Nakupila je že velikanske množine sena, ki ga od vseh strani vozijo na kolodvor Rakek, kjer ga nakladajo in pošiljajo v Ljubljano. Komisija nakupuje seno naravnost od pridelovalcev, tako da so vsi posredniki, ki so prej dobavljali seno vojaštvu in pri tem masno zaslužili, sedaj izključeni. Vojaštvo bo prišlo na ta način, ki so ga letos uvedli za poizkus, zelo poceni do sena. Kmetje so pa tudi zadovoljni, saj dobijo seno takoj plačano in tudi dražje ga sedaj prodajajo. Vse kaže, da se bo kupovanje sena brez posrednikov izborna obneslo.

Avtobusna zveza z Ljubljano. Avtobus je last avtopodjetja »Jugopromet«. Voz pa vsak dan izpoved gostilne Hladnik, kjer je na Rakeku glavno postajališče, dvakrat proti Ljubljani in dvakrat nazaj.

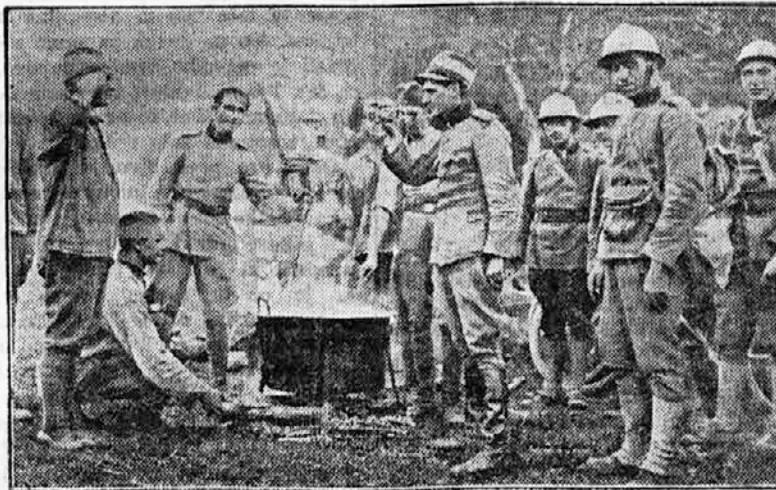
Nogomet na Rakeku. Na Rakeku se nogomet precej goji in smo tudi letos imeli že par tekem. V nedeljo bo pa prišel iz Ljubljane nogometni klub »Svoboda«, ki se bo pomeril z našim domačim »Javornikom«. Tekma bo na igrišču »Javornika« ob 2. uri.

Slike iz jesenskih vojaških manevrov pri Ptuj

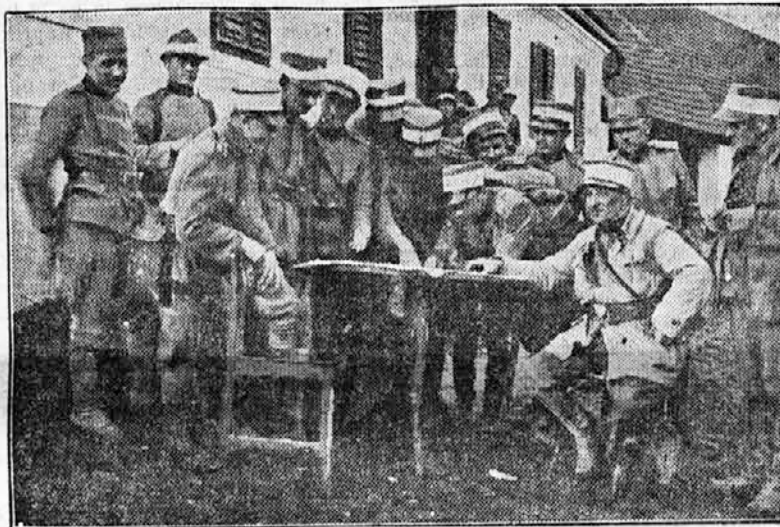
Danes priobčujemo nekatere zanimive slike z velikih jesenskih vojaških manevrov dravske divizije na Ptujem polju. Obširnejše poročilo o poteku in razvoju manevrov priobčimo v nedeljski številki.

Podpolkovnik Jaklič nadzoruje vkrcavanje velocipedskega bataljona na Dravi, desni breg. Bataljon je tvoril del sovražne armade.

Idila na maneverskem polju. Službujoči oficir pokaže kosilo.

Pri študiju karte. Komandant velocipedskega bataljona podpolkovnik Jaklič izdaja povelje pri kraju Mostje.

Vojaki med našimi viničarji. Prav iskreno in pristržno se drug drugega pozdravljajo. Vesela idila z vinorodnih Slovenskih gor.

Novo mesto

Dvojni jubilej. Davčni nadzornik v p. g. Rudolf Weixler je praznoval te dni v krogu svoje rodbine dvojni jubilej: šestdesetletnico rojstva in 25letnico poroke. Cestitamo!

Prepoved tat. V noči od srede na četrtek je slišal službujoči stražnik v veži trgovca Julija Kobeta na trgu Kraljeviča Petra neko pokanje in pritajen ropot. Poskusi na večna vrata. Odprta. Posveti v vežo. Nič. Ko si natančneje ogleda, opazi, da so vrata v klet nekaj v neredu. V tem skoči temna senca in zdrvi po stopnjicah navzgor. Policaj za njo. Pričela je dirka po obširnih križnih hodnikih. Tatu, ki se je očitno dobro spoznal, se je posrečilo uiti mozo postave in tako ne vemo, kdo je silil v Kobetovo klet.

Zagorje

Neresnična vest. Po naši dolini se razširjajo vesti — po članku v nekem časopisu —, da je nameraval izvršiti gostilničar g. Križanec samomor. Te vesti so pa netočne, kajti g. Križanec je zadeli mrtvoud in je sedaj njegovo stanje že mnogo boljše. Bolnik si sam želi, kljub visoki starosti, še dolgega življenja in mu ne prihaja niti na misel, da bi si ga sam jemal.

Preselitev oddelka finančne kontrole. Oddelki finančne kontrole javlja, da se je preselil s 1. oktobrom iz hiše g. Ranžingerja v Zagorje v prostore trgovca g. Erneja v Dolenji vasi.

Sokolsko gledališče v Zagorju predvaja v soboto na 11. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Sok. doma veseloigro v 3 dejanjih »Utopljeneec«.

Bled

Poroka. Te dni sta se poročila v frančiškanski cerkvi v Ljubljani gosp. Slavko Repe, trgovec ter znani sokolski delavec na Bledu in gđ. Danica Metlikova. — Za priči sta bila gosp. Bitenc Jvan, posestnik in univerzitetni profesor g. dr. Franc Ramovš. Obilo sreče!

Jesenice

Učiteljsko društvo za radovljški okraj vabi člane k rednemu običnemu boru, ki se bo vršil v soboto, dne 11. oktobra t. l. v prostorih osnovne šole na Jesenicah, takoj po prihodu vlakov. Dnevni red: 1. Letno poročilo odborovih funkcijonarjev. 2. Poročilo o skupščinah. 3. Volitev odbora, računskih preglednikov ter delegatov za skupščino. 4. Delovni program društva za bodoče leto. 5. Slučajnosti in predlogi. Ker je omenjeno zborovanje zlasti za občni zbor sam velikega pomena, je dolžnost vseh članov, da se ga čim številneje udeležijo.

Bohinjska Bistrica

Smrtna kosa. Pred kratkim je umrla v Črnomlju gđ. Minka Fabjanova, učiteljica v Bohinjski Bistrici. Na njeni zadnji poti jo je spremljalo mnogo učiteljskega iz Belokrajine in Bohinjske Bistrice, kjer je bila med tovarišicami in tovariši zelo priljubljena. Kot učiteljica je točno in vestno izpolnjevala svoje šolske dolžnosti. Mladini je bila blaga vzgojiteljica, zato jo bodo težko pogrešali. — Naj v miru počiva!

Laško

Netočno poročilo. Pred dnevi so prinesli nekateri časniki vest, da se je rudar Martin Jakopič v rudniku TPD v Hudijami pri Laškem težko ponesrečil. Ni pa še dognano, ali je bil padec ali pa kila vzrok bolniške nege g. Jakopiča, ki je pa med tem že zopet doma.

Smrtna kosa. V četrtek so pokopali ugledega posestnika Sevskega iz Sv. Mihaela. Pred tednom so mu pa pokopali ženo, ki jo je bila zadela kap. — Istega dne smo pokopali tudi Ano Zupan, ženo upokojenega železničarja, ki jo je nedavno povozil v Ljubljani nepreviden voznik.

Velike Lašče

Nov betonski most so začeli graditi na glavni cesti Velike Lašče—Bleke—Nova vas. Most bo 7 metrov širok. Dokler novi betonski most ne bo gotov, vozijo po provizoričnem mostu. Novi most gradi g. stavebnik Venturini.

Popravite kanal! Na cesti Velike Lašče—Bleke—Nova vas se nahaja v vasi žaga kanal, čigar cementne cevi so že več let zamašene. Ta napaka bi se dala z malimi stroški popraviti.

Hrastnik

Prostovoljno gasilno društvo steklarne Hrastnik priredi v nedeljo popoldne ob 4. uri v prostorih nove brusilnice, vinske trgatev. Ob tej priliki nastopi tudi domači jazz-orkester, z najboljšimi saksofonisti iz Ljubljane. Dekoracije bodo vsakogar zadovoljile. Vabljeni zlasti bratska društva.

Trbovlje

Občinski urad razglaš. Trgovci s prešiči morajo javiti nakup prešičev sreskemu načelnstvu oziroma uradnemu veterinarju tekom 3 dni po dospelosti. V prijavi morajo navesti, kje se je izvršil nakup in kdaj, kje so bili prešiči nato-vorjeni in kedar. Ker se imajo po izdanih in še vedno veljavnih predpisih trgovski prešiči vsakih 5 dni pregledati po uradnem živinozdravniku, je tak pregled ob stroških lastnikov-trgovcev izvajati dotlej, dokler prešičji trgovec sreskemu načelnstvu oz. živinozdravniku ne predloži natančnega zapisnika o vseh odprodanih prešičih. Točno se ima navesti podatke o odprodaji prešičev, ime, bivališče, hišna številka in pristojno občino kupcev. Trgovci s prešiči se opozarjajo, da imajo prodajalci živine, katerekoli živalske vrste za odprodajo brez izjeme izročiti kupcu pravilno izstavljen živinski potni list. Dolžnost kupca pa je skrbeti za prenos lastništva od strani pristojnega občinskega urada, t. j. onega, kjer se je vršila prodaja oziroma odkup.

Bojna igra »Kalvarija«. Podružnica Zveze vojakov iz svetovne vojne v Zagorju, bo v nedeljo, dne 19. oktobra t. l. igrala v Trbovljah znano bojno igro »Kalvarija«, ki je bila že v priliki odkritja spomenika v vojni padlimi trboveljskim občanom leta 1926. Odigrana z velikim moralnim in gmetnim uspehom. Pri igri bo sodelovalo tukajšnje Udruženje vojnih invalidov, ki bo imelo ta dan tudi spominsko žalno svečanost za padlimi tovariši.

Šmartno pri Litiji

Poročila sta se 7. oktobra t. l. v dekanijski cerkvi v Šmartnem gospod Janko Lukač, kovaški mojster z gospodično Pavlo Gradiškovo iz Črnege potoka. Cerkevni obred je izvršil č. g. dekan Ante Gornik. Novoporočencema želimo veliko srečo.

Cirkularno žago si je nabavil Strman Jože, trgovec iz Kostevnice pri Šmartnem. Kakor se doznava, jo bo dajal tudi za žaganje drv drugim na razpolago. Tudi napredek!

Velika gasilska župna vaja. V nedeljo popoldne ob 14. uri se vrši velika župna gasilska vaja I. okrožja v vasi Jablanca pri Šmartnem, pod osebnim vodstvom načelnika Lajovca iz Litije.

Društvo »Narodni dom«, se pod predsedstvom g. Ferda Tomažina lepo razvija. Društvo začne v nedeljo, dne 12. t. m. s plesnimi vajami. Vodil jih bo gosp. brat Habič iz Litije.

Visoka cena. Po večini točijo že vsi tukajšnji gostilničarji novi most, večina iz domačih dolenskih vinogradov, le cena mošta je za Šmartno kot podeželsko vas previsoka. — Visoka cena ima pri nas tudi meso. Čuje se, da baje namerava še tretji mesar otvoriti svojo obrt.

Sodna dražba. Dne 17. oktobra bo na Sevnem pri Primskovem dražba večje količine lepih suhih bukovih drv.

Kmetijska zadruga namerava svojo dobro vpe-ljano lesno trgovino opustiti. Vodila pa bo še naprej špecerijsko in manufakturno trgovino ter gostilno.

Škofja Loka

Predavanje o Koroški priredi škofjeloški Sokol danes v soboto ob 20.30. uri v Sokolskem domu. Nameravana svečana proslava spominske ob-letnice koroškega plebsita zaradi prepovedi pristojne oblasti odpade. Predavanje bo prikazalo Koroško z narodnih, zgodovinskih, kulturnih in zemljepisnih vidikov. Ko o tem obveščamo škofjeloško javnost, kakor tudi vse brate in se-estre, jih pozivamo, da se predavanja o Koroški polnoštevilno udeležijo.

Hudi stavbni nesreči, ki je pri graditvi novega kapucinskega poslopja v Škofji Loki zahtevala kot žrtvi Jožefa Štajerja in Franca Langerholza iz Pevnega in ju je le skrbna zdravniška roka rešila smrti, se je priključil pred dvema dnevnoma nov slučaj; to pot pri graditvi nove šole. Zidar Jurij Vrhovnik, doma iz Mengša, je bil zaposlen pri zidavi temeljnega zidovja. Iznenada pa je možakarju nestalo tal in je padel več metrov v globino kletnega temelja. Vrhovnik je utrpel precej težke poškodbe po vsem telesu in so ga prepeljali v ljubljansko bolnico.

Obrtna nadaljevalna šola je pričela z rednimi predavanji, ki jih poseba v pripravljalnem in dveh nadaljevalnih razredih okoli 80 vajencev. Ustanova stopa s tekočim šolskim letom v četrty deenij. Vajenci se poučujejo ob nedeljah, ponedeljkih in sredo, po povprečno 9 ur tedensko. S pričetkom pouka se je iznova prikazala vsa nedostanost sedanjih prostorov in je v vz-podbudo vsem sodelujočim misel, da se obrtna šola že s šolskim letom 1931-32. preseli v nove učilnice. Z nastopom nove dobe bo tudi to vprašanje ugodno rešeno; morda bo uspelo odpravi nedeljski pouk, ki jemlje vajencem edin prosti dan.

Gospodarske vesti

× **Dopolnilni tečaj za že izveštane avtogenske varilce.** Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI priredi v litarini Tehniške srednje šole v Ljubljani od 23.—31. oktobra t. l. poseben avtogenski tečaj za dopolnitev že izveštanih varilcev, ki so tak začetniški tečaj že obiskovali, odnosno bili zaposleni delj časa z avtogenskim varjenjem. Vežbalo se bo varjenje na desno, levo, naprej in navpično nad glavo, zvarni šiv kot konstrukcijski element pri železu, bakru, mesingu, aluminiju in zlitinah, dalje kalcilacija in rentabilnost. Pri tem se bo vse vežbanje vršilo po možnosti na kompliciranejših popravilih predmetov, ki spadajo v mehaniško, ključavničarsko, instalatersko in strojno stroko. Pozivamo mojstre, pomočnike in tovarniške varilce, ki so že izveštani in bi se radi v svoji stroki izpopolnili, da se priglase neposredno ustmeno ali pismeno Zavodu za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani in sicer najkasneje do 18. t. m. Vsak naj obenem preskrbi kak kompliciranjši predmet iz svoje stroke, da ga prinese s seboj radi popravila, odnosno vežbanja. Pristopbina znaša za mojstre in delovodje Din 150, za pomočnike pa Din 100. Podrobnejša navodila dobe prijavitelci pismeno.

× **Brezplačno popravilo strojev, avtomobilskih blokov, kraterjev itd.** Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani priredi od 23. do 31. oktobra t. l. dopolnilni tečaj za že izveštane avtogenske varilce. Pri tej priliki se bodo izvršila tudi kompliciranjša popravila raznih strojev in strojnih delov, avtomobilskih in avtomobilskih kraterjev in blokov ter raznih drugih podobnih pokvarjenih ali zlomljenih kovinskih konstrukcij iz železa, jekla, aluminija, bakra ali mesinga. Varenje in popravilo se vrši pod vodstvom strokovnjaka inženjerja in varilnega mojstra strokovnjaka. Da se morejo dobiti primerni predmeti, poziva podpisani zavod industrijske in obrtniške tvrdke, lastnike avtomobilov in avtomobilov in ostale imetnike gorilničnih predmetov, da pošljejo, odnosno pripeljejo popravila potrebne predmete v litarino Tehniške srednje šole, kjer se jim bodo izvršila popravila brezplačno. Zavod bo zahteval samo povračilo za uporabljeni material. Vsak zainteresirani mora priti ob zaključku tečaja sam po poslani predmet. Zavod za

× **Perutninarstva razstava zagrebiškega velesejma.** V mesecu novembru priredi zagrebiški velesejem perutninarstva razstavo. Razstave se bodo udeležile vse banovine. S tozadevnimi povabili se je že pričelo in pričakuje se, da bo letošnja perutninarstva razstava daleko nadkriljevala slične prireditve prejšnjih let. — Najlepi razstavljeni vzorci bodo dobili nagrade bodisi v denarju, kakor tudi v diplomah. Ravno tako se bodo premirale tudi posamezne skupine in določil šampionat za vsa država. Vsi oni zainteresirani, ki se nameravajo udeležiti te razstave, se opozarjajo, da morajo že v pričetku meseca novembra doma pustiti cepiti vso ono perjad, ki je nameravajo izložiti, proti koleri in difteriji. Poljedeljsko ministstvo kakor tudi banska uprava sta instituciji zelo naklonjeni in v splošnem se smatra, da bo gotovo prišlo tudi do večjih nabavk z ene, kakor tudi druge strani.

× **Deviza Curih raste.** V zadnjih dneh se opaža močan porast devize Curih kot posledica odтока kapitala iz posameznih držav. Vseled izredno otežkočenega plasiranja kapitala so švicarske banke v zadnjem času v mnogih slučajih zavrnile nemške vloge, ki so pričele poplavljeni švicarska denarna tržišča. Vse to kaže, da je nemška politična situacija po zadnjih volitvah zelo nejasna in so posebno gospodarski krogi napram njej skrajno skeptični.

× **Možnosti izvoza našega vina v Nemčijo.** Naš generalni konzulat v Berlinu je obvestil zbornico za TOI v Splitu, da so berlinski veletrgovci z vinom izjavili pripravljenost pogajanj za uvoz vina v Nemčijo. Interesenti se opozarjajo, da se v svrhu pogajanj obrnejo direktno na firmo: Weingrosshandlung M. Kempinski et Co., Berlin W 8, Krausenstrasse 72-74.

× **Zanimanje Nemčije za naš les in sadje.** Zbornica za TOI v Zagrebu je prejela od našega konzulata v Düsseldorfu iz črno in podružljivo poročilo o velikem zanimanju nemških trgovskih krogov za naše sadje, posebno jabolka, kakor tudi za naš les. Interesenti naj se v zadevi obrnejo na zbornico, ki ima na razpolago tudi navodila o pakovanju itd.

× **Zična železnica Cetinje—Krašč.** Zetski banški upravi je bil dovoljen kredit za dograditev žične železnice Cetinje—Krašč.

× **Nemška državna banka zvišala eskomptno mero.** Centralni odbor Nemške državne banke je sklenil povišati eskomptno mero od 4% na 5%, v lombardnem prometu pa od 5% na 6%.

× **Železniške tarife.** Z dogovorom med jugoslovanskimi in grškimi železnicami so uvrščene v direktno tarifo za prevoz blaga in žive živine med našo kraljevino in Grčijo železniške postaje v naši državi: Litijan, Cinja in Krivi Vir; železniška postaja Litijan v direktni tarifi za izvoz žive živine, železniška postaja Cinja v direktni tarifi za prevoz magnezita in železniška postaja Krivi Vir v direktni tarifi za izvoz sira in drugih mlečnih izdelkov.

Dobave

Dne 21. oktobra t. l. se bo vršila pri Komandji Dravskega žandarmerijskega polka v Ljubljani ustmena licitacija glede prodaje 3680 kg raznih krp od suknene obleke, volnenega perila in od vojaških odej ter glede prodaje 1269 parov iznošenih čevljev. — Predmeti so interesentom vsak delavnik od 9. do 11. ure pri isti komandi na vpogled.

Vsa pleskarska in ličarska dela

izvršujem po najsolidnejših cenah

Ivan Genussi
pleskar in ličar

LIUBLJANA, Igriška ulica št. 10

Borzna poročila

dne 10. oktobra 1930.

Devizna tržišča

Ljubljana, 10. oktobra. Amsterdam 22:75, Berlin 13:40—13:43, Bruselj 7:8663, Budimpešta 9:8796, Curih 10:9440—10:9740, Dunaj 7:944 do 7:974, London 274, Newyork 56:17—56:37, Pariz 221:27, Praga 167:06—167:88, Trst 294:05—296:05.

Zagreb, 10. okt. Amsterdam 22:695—22:755, Dunaj 794:40—797:40, Berlin 13:40—13:43, Bruselj 786:63 bl., Budimpešta 986:46—989:46, Milan 294:20—296:20, London 273:60—274:40, Newyork kabel 56:17—56:37, Pariz 220:27—222:27, Praga 167:06—167:88, Zürich 1094:40—1097:40.

Beograd, 10. oktobra. Amsterdam 22:72 do 22:78, Berlin 13:40—13:43, Curih 10:944 do 10:974, Dunaj 794:40—797:40, London 273:60 do 274:40, Newyork 56:17—56:27, Pariz 167:06 do 167:88.

Dunaj, 10. oktobra. Amsterdam 285:98, Beograd 12:5775, Berlin 168:64, Bruselj 98:94, Budimpešta 124:06, Bukarešta 4:2125, Kopenhagen 189:50, London 34:4435, Madrid 71:90, Milan 37:105, Newyork 708:80, Pariz 27:805, Praga 21:035, Sofija 5:136, Stockholm 190:35, Varšava 79:41, Zürich 137:80.

Zürich, 10. oktobra. Beograd 9:1275, Pariz 20:1875, London 25, Newyork 514:45, Bruselj 71:80, Milan 26:94, Madrid 52:10, Amsterdam 207:55, Berlin 122:40, Dunaj 72:59, Stockholm 138:20, Oslo 137:65, Kopenhagen 137:65, Sofija 3:73, Praga 15:265, Varšava 57:70, Budimpešta 90:15.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 10. oktobra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 85—88:25 (86), vojna škoda ar. 430—432 (430), kasa 430—432, okt. 432 bl., dec. 430—433 (430), 4% agr. obv. 55 bl., 7% Bler. pos. 81 do 82 (82:375), 8% Bler. pos. 93 bl., 7% pos. hip. 80—81:875. — Banke: Hrvatska 50—60, Prastredion 922—923, Uduzina 191—193, Ljublj. kred. 122—132, Medjunarodna 66—70, Narodna banka 8100—8200. — Industrije: Šeherana Osijek 293—300, Trboveljska 365—370, Slavonija 200—210, Vevče 124—140.

Beograd, 10. oktobra. 7% invest. pos. 89 do 89:25, 4% agr. obv. 54:50—56, 7% Bler. 85, 7% pos. Hipot. b. 82:50, Narodna banka 8180, vojna škoda 446:50—448, ult. nov. 451:50—453, ultimo dec. 454—456.

Dunaj, 10. oktobra. Bankverein 17:50, Kred. zav. 47:20, Dunav-Sava-Adria 10:50, Prioritete 89:05, Ruše 35, Trbovlje 45:50.

Notacije naših drž. papirjev v inozemstvu. Newyork, 10. okt. 8% Bler 87—91, 7% Bler 77—80.

London, 10. okt. 7% Bler 78—81.

Žitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca neizpremenjena, promet 1 vagon koruze.

Novi Sad, 10. okt. Vse neizpremenjeno. Tendenca: slabša. Promet: pšenica 16 vag., ječmen 21:5 vag, otrobi 36 vag., koruza 7 vag., moka 1 vagon.

Sombor, 10. oktobra. Pšenica: bačka potiska 80 kg 150—155, bačka okolica Sombor 78 kilogramov 140—145, gornje bačka 79:80 kg 150—155, sremska 78 kg 132:50—137:50, slavonska 78 kg 130—135, banatska 79 kg 140—145, banatska, Bega Kanal 78:80 kg 145—150, banatska ladja Dunav 140—145. — Oves in rž: neizpremenjeno. — Ječmen: sremska 65 kg 100 do 105, bački poletni 69:70 kg 130—140, baranski 155—160. — Koruza: bačka prompt, 105 do 110, bačka Dunav 92:50—97:50. — Moka: bačka 0 in 00 265:50—275:50, 2. 235:50—245:50, 5. 205—215. — Tendenca: slabša. Promet: skupno 381:5 vagonov.

Budimpešta, 10. oktobra. Tendenca: slabša, promet: miren. Pšenica: oktober 15:42—15:49 (15:42—15:44), mare 16:40—16:41 (16:40—16:41), maj 16:80—16:81 (16:80—16:81). Rž: okt. 8:65, mare 9:62—9:65 (9:61—9:63). Koruza: 12:32 do 12:51 (12:51—12:52). Trs. maj 11:10 (11:10 do 11:18).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendenca neizpremenjena mlačna, brez prometa.

Radio

Ljubljana, sobota, 11. oktobra: 12.00 Dnevne vesti, plošče. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Koncert radio orkestra: klavir in Hawaj jazz. 19.00 Ga. Orthaber: Angleščina. 19.30 Aktualna ura. 20.00 Korošk večer. Sodelujejo: kvartet Glasbene Malice, operni tenorist g. Jože Gostič, pevski zbor »Ljubljanski zvon«. 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Radio orkester.

Zagreb, sobota, 11. oktobra: 12.30 Plošče. 13.30 Dnevne vesti. 17.00 Popoldanski koncert radio orkestra. 18.30 Dnevne vesti. 20.15 Kulturna in društvena poročila. 20.30 Kabaretni večer. 21.50 Poročila in vreme. 22.00 Koncert lahke glasbe.

Beograd, sobota, 11. oktobra: 13.30 Dnevne vesti. 17.05 Mladinska ura. 17.30 Popoldanski koncert radio orkestra. 19.30 »Jugoslovanski jezik«, predava dr. Bulet. 20.00 Violinski koncert g. H. Langa. 20.45 »Sveženj ključev«, komedija. 21.30 Vokalni koncert g. V. Popovića. 22.00 Čas in dnevne vesti. 22.15 Plošče.

Prosvetno delo našega radia

Bolj kot katerokoli drugo sredstvo mora radio vršiti najuspešneje in najsodobneje prosvetno delo. Zato je možno uresničenje prave Ljudske univerze baš z radijem. Radio more prodreti do najširših ljudskih plasti, lahko torej oblikuje kulturno stanje celega naroda. Važno pa je pri tem seveda, da je način njegovega prosvetnega dela čimbolj preprost in res najširšim slojem dostopen. Načrt za prosvetno delo v našem radiu v novi seziji, ki smo jo pravkar začeli, kaže pravilno pojmovanje in nalog načina. Nova številka našega tednika Radio Ljubljana prinaša na uvodnem mestu podrobne navedbe o tem načrtu — T. R. L.

Sport

BALKANSKA OLIMPIJADA V ATENAH.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Atene, 5. oktobra.

Igre so pričele danes ob 15.30. Ze ob 14. uri so prišli delegati grškega saveza, da vse atlete prepeljejo v hitrem tempu iz hotela Aktaion na stadion. Ogromna masa naroda se je valila na otvoritev olimpijade. Vstopajoč v garderobe sem pogledal na stadion, ki je bil že preko polovice zaseden. Stadion zapusti na človeka globok, veličanstven vtis! Pri pogledu iz srede igrišča na mramornate tribune, ki se dvigajo svojih 50 m nad tekališčem, človeka kar strese. Vsakemu namreč, ki prvič stopi v sredino stadiona, zlasti atletom, se tresejo kolena, tako da človek resnično ne ve, kaj se okoli njega godi. Gledalcev do 50.000. Na visokih stebrih megafoni.

Tekališče ima dimenzije točno 400 m; zavoji so zelo ostri s polumerom 8 m in šestimi progami. Ker je širina igrišča samo 31 m, znaša podolžna stran tekališča skoraj 200 m, vsled česar se teče 200 m disciplina na ravnem tekališču, 400 m — tek pa samo z enim zavojem. Zlasti je omembe vredno dejstvo, da se proga za tek 100 m dviguje od starta do cilja za svojih 1.40 m, vsled česar so rezultati za 100 m pod 11 sekund zelo redki.

Cetrt ure pred otvoritvijo olimpiade je prispele v spremstvu ministrskega zbora in zastopnikov balkanskih držav belolasi grški ministriški predsednik Venizelos. O velikanski popularnosti, ki jo uživa Venizelos, priča dejstvo, da je ob njegovem vstopu v stadion vsa ogromna masa vstala in spontano aplaudirala.

Ob 15.30 so vstopile v stadion atletske reprezentance balkanskih držav v trostopih. Njim so sledili zastavonoše z nacionalnimi zastavami. Ta pester sprevod se je zaustavil nasproti oficijelni tribuni, ki jo je zasedel g. Venizelos. Izstopil je grški tekmovalac Carayannis in je v imenu vseh tekmovalcev položil olimpijsko prasego. Njemu je sledil predsednik grškega lahkoatletskega saveza g. Ketseas, ki je pristopil k predsedniku g. Venizelosu in ga je nagovoril:

»Gospod predsednik. Reprezentanti lahke atletike na Balkanu vas naprošajo, da otvorite Balkanske igre. Sire! Sodelovanje na balkanskih igrah v tem letu pripisujemo tudi vzhodni balkanski konferenci, ki nas je v veri še bolj utrdila. V kratkem se bodo naše zastave združile še v tesnejši bratski zvezi pod standardo miroljubne olimpijske zastave. Mi smatramo ta dogodek kot najlepše čestitke za bodočnost.«

G. Venizelos je odzdravil v francoskem jeziku, izvajajoč, da atletskega moment tvori idejo vzajemnosti. Nato je proglasil balkanske igre za otvorene.

Nato so govorili še Ciceo Pop za Romune, Lafontanie za mednarodni urad za mir, Hasan Husin beg za Turčijo in prof. Balamezov za Bolgarijo.

Tekmovanja na dan otvoritve so dala te rezultate:

Tek 400 m z zaprekami je bil izveden v dveh predtekkih s po štirimi tekmovalci, ker Turki niso nastopili. V prvem predteku je z lahkoto zmagal Grk Nautikas nad Jugoslovancem Bauščakom; tudi v drugem je izšel Grk kot zmagovalac.

I. predtek: 1. Nautikas (Grčija), 60.2; 2. Bauščak (Jugoslavija), 62.2; 3. Vitayos (Rumunska), 64.4;

II. predtek: 1. Miropulos (Grčija) 60.2; 2. Prannspenger (Jugoslavija), 60.6; 3. Virgil (Rumunija), 61.6.

Pri predtekkih na 100 m so nastopili vsi tekmovalci, v dveh predtekkih po pet tekmovalcev. Renomirani turški atlet Semih se je plasiral kot prvi z enometriskim naskokom pred Grkom Vamvakasom.

I. predtek: 1. Lambron (Grčija), 11.6; 2. Ali (Turčija), 11.7; 3. Jamnicky (Jugoslavija) 11.8.

II. predtek: 1. Semih (Turčija), 11.8; 2. Vam-

Iščem

trgovski lokal v strogem centru Ljubljane. Ponudbe z navedbo najemnine pod »velik in zračenc« na upravo.

Razpis službe

Radi obsežnega kupčijskega staleža našega glavnega zastopstva v Mariboru iščemo našemu zastopniku gospodu Ivanu Sachs-u na njegov predlog

sotrudnika

in reflektujemo z ozirom na zdravstveno stanje gospoda Sachs-a le na prvovrstno akvizitorno in vodilno osebnost.

S tem mestom je združena lepa eksistenca in bodočnost. Prošnje je nasloviti do 1. novembra t. l. na Ravnateljstvo »Jugoslavijec« splošne zavarovalne družbe v Ljubljani.

Kmetijska družba v Ljubljani

je glavna zastopnica kmetovalcev v dravski banovini in šteje nad 380 kmet. podružnice in okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 20 Din in dobivajo za to brezplačno strokovni list

YSAK KMET MORA BITI ČLAN KMETIJSKE DRUŽBE

TURJASKI TRG 3

»KMETOVALEC«

Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila za umno gospodarstvo. Družba dobavlja članom tudi razne kmetijske potreščine

NAZNANILO

Vsemu cenj. občinstvu in gostom naznanjava, da sva prevzela bivšo staroznano gostilno »Javornik« na Poljanah št. 55. Točila se bodo štajerska in dolenska vina. Dobra domača kuhinja. — Za obilen obisk se priporočata (579)

Franc in Marija Vodnik
gostilničarja
Ljubljana, Poljanska cesta 55.

Inženirja

ali stavbenika za cenitve škod išče centrala večje zavarovalne družbe in sicer za Beograd. Mesto je stalno in imajo prednost reflektanti s prakso. Ponudbe pod »Stalna služba« na upravo lista. (577)

511

Dobro, modri kramarji

Športni ševci

za lase oblike in sukanje.

Velikata izbira, ugodne cene.

R. MIKLAUČ "Pri Škoti"

Ljubljana, ulica — Medar-ska ulica — Pred Škoti.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

V. No. 3298/1—1930. 8—2 2362

Razglas o licitaciji

Kralj. banska uprava razpisuje za prevzem ureditve ulice Zgornja Murava na Jesenicah iz kaldrminskega fonda v skrajšanem roku

I. javno pismeno ofertno licitacijo na dan 29. oktobra 1930. ob enajstih

v pisarni županstva mestne občine na Jesenicah. Pri I. odseku tehničnega oddelka banske uprave v Ljubljani se dobivajo med uradnimi urami potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki proti plačilu napravni stroškov.

Ponudbe se morajo glasiti v obliki enotnega popusta v odstotkih na cene odobrenega proračuna, ki znaša Din 166.208/20 (enstošestdesettisočdvostoosem dinarjev 20 par).

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih Novinah« in in na razglasni deski županstva na Jesenicah ter tehničnega oddelka kralj. banske uprave.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 9. oktobra 1930.

*

IV. No. 2510/1—1930. 8—2 2363

Razglas o licitaciji

Kralj. banska uprava razpisuje za prevzem gradnje mostov preko Save in potoka Jesenice na Jesenicah iz kaldrminskega fonda v skrajšanem roku

I. javno pismeno ofertno licitacijo na dan 29. oktobra 1930. ob enajstih

v pisarni županstva mestne občine na Jesenicah. Pri I. odseku tehničnega oddelka banske uprave v Ljubljani se dobivajo med uradnimi urami potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki proti plačilu napravni stroškov.

Ponudbe se morajo glasiti v obliki enotnega popusta v odstotkih na cene odobrenega proračuna, ki znaša Din 456.088/41 (štiristopetdesettisočosemdesetosem dinarjev 41 par).

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih Novinah« in na razglasni deski županstva na Jesenicah ter tehničnega oddelka kralj. banske uprave.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 9. oktobra 1930.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

A 141/30—5. 2365 8—1

Oklic

dedičev neznanega bivališča.

Kovačević Janko, posestnik iz Tisovca št. 8, občina Kalje, je dne 19. maja 1930. v Tisovcu št. 8 umrl. Poslednja volja se ni našla.

Dediči otroci — ozir. njih potomstvo, in sicer Kovačević Vaso, Kovačević Niko, Kovačević Janko, Kovačević Miloš, Kovačević Tomo, katerih bivališče sodišču ni znano, se pozivajo, da se v teku enega leta od danes naprej zgledajo pri tem sodišču.

Po preteku tega roka se bo zapuščina z ostalimi dediči in z gospodom Makarovič Jožetom iz Dobe št. 1, ki se je postavil za skrbnika za navedene odsotne dediče, ozir. njih potomstvo.

Okrajno sodišče v Kostanjevici, odd. I., dne 2. oktobra 1930.

*

No VII 183/30—4. 2374

Amortizacija.

Na prošnjo Fajt Rozalije, posestnice v Brezovcu št. 40, se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilec baje izgubil, ter se njih imejitelj pozivlja, da uveljavi v teku šestih mesecev, počenši od dneva tega razglasa, svoje pravice. Sicer bi se po teku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev: Vložna knjižica Posojilnice v Ptuj št. 35.351 z vlogo 1300 Din 71 p.

Okrajno sodišče v Ptuj, odd. VII., dne 17. oktobra 1930.

*

V 27/30—3. 2368

Uvedba postopanja za proglasitev mrtvim.

Dolinar Anton, rojen dne 31. V. 1868. v Zabukovcih št. 16, pristojen v občino Griže, rim. kat. vero, oženjen, posestnik, zadnje bivanje v Selm Beifang Kreis št. 192 bei Everi, Liding Lausen, Vestfalsko, je že leta 1902. odšel na Nemško in se od leta 1908. pogreša.

Ker je potemtakem smatrati, da bo nastopila zakonita domneva smrti v smislu § 24., št. 1. o. d. z., se uvede na prošnjo žene Dolinar Marije, posestnice v St. Pongracu št. 136 postopanje za proglasitev mrtvim ter se izda poziv, da se o pogreščanju poroča sodišču.

Dolinar Anton pa se poziva, da se zgleda pri podpisnem sodišču ali drugače da kako vest o sebi.

Po 1. novembru 1933. bo sodišče na vnovično prošnjo odločilo o proglasitvi mrtvim.

Okrajno sodišče v Celju, odd. V., dne 6. oktobra 1930.

Konkurzni razglasi

S 7/27. 2344

Dovolitev prodaje stečajnih terjatev.

V stečajni zadevi tvrdke Albin Pečar v Imenem se dovoli na predlog stečajnega upravitelja prodaja stečajnih terjatev v skupnem znesku Din 62.829/52 potom javne dražbe, ki se bo vršila dne 25. oktobra ob poldevetih pri podpisnem sodišču, soba št. 2.

Interesenti zamorejo vpogledati v seznam teh terjatev pri istem sodišču.

Okrajno kot stečajno sodišče v Celju, dne 6. oktobra 1930.

*

Sa 6/30—379. 2346

Potrditve poravnave.

Med dolžnico tvrdko Josip Martinz, veletrgovina galanterijskega blaga v Mariboru, in njenimi upniki pri poravnalnem naroku dne 15. septembra 1930. sklenjena poravnava se potrdi.

Po tej poravnavi se upniki, ki jim gre pravica prvenstvenega plačila, poplačajo popolnoma, ostalim upnikom pa izplača dolžnica 40% kvoto njihovih terjatev v 12 zaporednih mesečnih obrokih od sprejetja poravnave naprej.

Za zadnje tri obroke je prevzela poročstvo tvrdka »Jugoavtomat«, trgovska družba z o. z. v Mariboru.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 25. septembra 1930.

S 1/30—167. 2349

Odprava konkurza

Prezadolženec: Kuhar Pavel, trgovec v Mariboru.

Konkurz, ki je bil razglašen s sklepom, opravilna številka S 1/30—2, o imovini prezadolženca, se odpravi, ker se je sklenila prisilna poravnava, po § 157. k. r.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 25. septembra 1930.

E 519/30. 2315

Sklep.

S tusodnim sklepom E 519/3—1 dovoljena prisilna dražba nepremičnin vl. št. 388 in 535 k. o. Pince se v smislu § 151. i. r. ustavlja.

Pred potekom pol leta po ustavitvi se radi iste terjatve ne sme predlagati novo dražbeno postopanje.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, dne 2. oktobra 1930.

E 474/30. 2316

Sklep.

S tusodnim sklepom E 474/3—1 dovoljena prisilna dražba nepremičnin vl. št. 658, 212, 475, 476, 471, vse k. o. Turnišče, se v smislu § 151. i. r. ustavlja.

Pred potekom pol leta po ustavitvi se radi iste terjatve ne sme predlagati novo dražbeno postopanje.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, dne 30. septembra 1930.

6 438/30—13. 641.

Sklep.

S tusodnim sklepom z dne 3. julija 1930., opr. št. E 438/30—2 dovoljena izvršba s prisilno dražbo zemljišča, vl. št. 27 k. o. št. Florjan je ustavljena po § 39./66. i. r.

Okrajno sodišče v Šoštanju, odd. II., dne 3. oktobra 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. R U 380/21—13.

Razglas o razgrnitvi načrta o delitvi parcel, ki so skupna last posestnikov z Jezera.

Načrt o delitvi parcel 628 do 631, ležeče v katastrski občini Lukovk, vlož. št. 9, (sodni okraj Trebnje) bo na podstavi § 96 zakona z dne 26. oktobra 1887., kranj. dež. zak. št. 2/1888 od dne 16. oktobra do vstetega dne 29. oktobra 1930. v občinski pisarni v Trebnjem razgrnjen na vpogled vsem udeležencem.

Obmejitev načrta s kolci na mestu samem se je že izvršila.

Načrt se bo pojasnjeval dne 13. oktobra 1930. v času od 10. do 11. ure dopoldne v občinski pisarni v Trebnjem.

To se daje splošno na znanje s pozivom, da morejo neposredno, kakor tudi posredno udeležene stranke svoje ugovore zoper ta načrt v 30 dneh od prvega dneva razgrnitve dalje, t. j. od dne 16. oktobra 1930. do dne 14. novembra 1930. pri podpisnem komisariju za agrarne operacije v Ljubljani vložiti pismeno ali dati ustno na zapisnik.

V Ljubljani, dne 6. oktobra 1930.

Komisar za agrarne operacije I.

Št. 8744/II. 2334 2—2

Razpis.

Direkcija drž. rudnika Velenje, razpisuje za na dan 27. oktobra 1930. ob 11. uri nabavo

200 m plinovitih črnih cevi.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 2. oktobra 1930.

Razne objave

Objava.

Izgubil sem izpričevalo IV. razreda meščanske šole v Krškem iz leta 1915/16, glaseče se na ime: Mirt Alojz.

Proglasam ga za neveljavno.

Mirt Alojz, s. r., p. Blanca pri Sevnici.

Objava.

Izgubil sem izpričevalo II. b razreda III. drž. gimnazije v Ljubljani za leto 1922/23 na ime: Preiss Rihard, rod. iz Gorice.

Proglasam ga za neveljavno.

Preiss Rihard, s. r.

Conan Doyle:

Pozna osveta

(Iz angleščine prevedel s avtorjevim dovoljenjem Iv. Mulaček.)

»Prav dobro in jedrnat izražate vse težkoče položaja,« je rekel. »Mnogo je še nejasnega, dasi sem si se že ustvaril svojo sodbo glede poglobitnih dejstev. Kar se tiče zadnjega razkritja tega Lestrada, moram reči, da je bil tisti napis samo zvižaja, ki je imel namen speljati policijo na napačno sled s tem, da je namigaval na socializem in skrivne družbe. Tiste besede pa ni napisal Nemec. Crka a je bila napisana, ako ste opazili, nekoliko po nemškem načinu. Pravi Nemec pa jo zmeram piše z latinskimi znakom; z ozirom na to smemo opravičeno reči, da tega ni napisal Nemec, pač pa neroden posnovelec, ki je svojo vlogo pretiraval. To je samo zvižaja, da bi zavedel preiskavo v napačno smer. Sedaj vam pa ne povem ničesar več o tem primeru, doktor. Saj veste, da čarovnik ne žanje več priznanja potem ko je svojo umetnost razkrinkal. Ako vam pokažen preveč, kako delam, boste prišli do sklepa, da sem naposled prav navaden človek.«

»To pa se ne bo nikdar zgodilo,« sem odgovoril, »tako zelo ste približali detekcijo znanosti, kakor se nikoli več ne zgodi na tem mestu.«

Moj tovariš je spričo mojih besedi in resnobe, s katero sem jih izgovoril, od veselja zardel. Omenil sem že, da je bil za laskanje priznanja njegovi umetnosti tako zelo občutljiv, kakor dekle glede svoje lepote.

»Se eno vam povem,« je rekel. »Oni v čevljih iz patentiranega usnja in oni, s spredaj širokimi čevlji, sta prišla v istem vozu, šla po stezi kolikor mogoče prijateljsko — najbolj gotovo z roko v roki. Ko sta prišla v

hišo, sta hodila po sobi gori in doli — ali pravzaprav, oni s čevlji iz patentiranega usnja je stal mirno, oni drugi s spredaj širokimi čevlji pa je hodil gori in doli. Vse to sem spoznal na prahu v sobi, in dalje sem tudi dognal, da se je med hojo vedno bolj in bolj razburjal. O tem spričuje povečana dolgot njegovih korakov. Govoril je ves čas in se pri tem vedno bolj razburjal. Zatem pa se je zgodila žalost. Sedaj sem vam povedal vse, kar mi je znanega, kajti ostalo je samo domnevanje in mnenje. Vzlic temu pa imamo dobro podlago, da začnemo ž njo. Morava pa hiteti, kajti popoldne bi še rad šel na Halléjev koncert, da slišim Normana Nerudo.«

Ta pogovor se je vršil, ko sva se vozila po dolgi vrsti umazanih ulic in samotnih stranskih potov. V najbolj umazani in najbolj samotni izmed njih je naš voznik iznenada ustavil. »Tale tukaj je Andley Court,« je rekel ter kazal na ozko vrzel v dolgi vrsti umazanega zidovja. »Ko se vrnete, me najdeta tukaj.«

Andley Court ni bil nič prijazen kraj. Skozi ozki prehod sva prišla do štirioglatega prostora, ki je bil tlakov s kamnitimi ploščami in obdan od umazanih hiš. Stopala sva med gručami umazanih otrok in vrstami obledelega perila, dokler nisva dospela do št. 46, pri kateri so bila vrata okrašena z majhno medeno tablico, na kateri je bilo vrezano ime Rance. Izvedela sva, da je stražnik v postelji, nako s naju peljali v majhno sprejemnico, da ga tu počakava.

Prišel je kmalu in bil videti nekam ozlovoljen, ker sva ga motila v spanju. »Svoje poročilo sem podal že v uradu,« je rekel.

Holmes pa je vzel iz žepa pol zlata in se pomenljivo igral z njim. »Midva s tem gospodom sva si mislila, da bi bilo zelo dobro, če bi slišala vse tisto iz vaših lastnih ust,« je rekel.

»Zelo me bo veselilo, ako vam morem povedati vse,

kar vem,« je odgovoril stražnik ter upiral oči v mali zlatnik.

»Popišite nama po svoje vse, prav kakor se je zgodilo.«

Rance je sedel na žimnati divan ter nagubančil čelo, kakor da bi bil odločen, da v svoji pripovedi ne opusti ničesar.

»Povedati vama hočem vse prav od začetka,« je rekel. »Moja služba traja od desetih ponoči do šestih zjutraj. Ob enajstih je bil pretep pri »Belem jelenu,« sicer pa je bilo na tej ponočni straži vse mirno. Ob eni je začelo deževati in rešil sem se s Harryjem Murcherjem — stražnikom, ki je imel stražo v Holland Grove — in obadva sva stala na vogalu ulice Henrietta in se pogovarjala. Kmalu nato — nemara je bilo okoli dveh ali malo pozneje — sem si mislil, da bi bilo dobro, ako bi šel zopet malo naokoli pogledat, ali je na Brixton Roadu vse v redu. Bilo je na moč blatno in pusto. Niti žive duše nisem srečal na vsej poti, dasi sta šla mimo mene eden ali dva voza. Stopal sem počasi dalje in mislil pri sebi, kako nenavadno pripravno bi bilo,«

»mogoč pogreti s kozarčkom vročega brinovca, kar je moje oko iznenada uzrlo nekaj svet v oknu tiste hiše. No, meni je bilo znano, da sta bili tisti dve hiši v Lauriston Pardens prazni, in sicer zavoljo tega,«

»poslednji najemnik, ki je stanoval tam, umrl za legarjem. Radi tega sem bil ves iz sebe, ko sem videl luč v oknu in sem v hipu zasumil, da nekaj ni v redu. Ko sem prišel do vrat — — —«

»Vi ste se ustavili ter šli nazaj do vrtnih vrat,« me je moj tovariš segel v besedo. »Zakaj ste to storili?«

Rance je kar poskočil in zrl z izrazom največjega začudenja v Sherlocka Holmesa.

Posebnosti iz Pariza

Amerikanska cerkev — Stavbe na kolih

Na znanem Quai d'Orsay-u, kjer se dviga tudi palača francoskega ministrstva za zunanje zadeve, se dviga še nedozidano poslopje nove ameriške cerkve, ki je neke posebne vrste posebnost. S stolpa se že vije zastava v znak, da je stavba v surovem končani, v notranjih prostorih pa še delajo zadnja dela.

Cerkev ima več nadstropij, do katerih te popelje dvigalo, ki je že gotovo. Dvigalo te dvigne do najvišjega nadstropja, kjer te sprejme tajnica pobožnega društva, ki je dalo cerkev sezidati, da ti razkaže vse prostore.

»Poglejte, gospod, tu je dvorana za ples. Tla se svetijo kakor kristalno čisto ogledalo. Parket je narejen iz najfinejših parketnih deščic, kar jih premore plemenitega lesa bogata Amerika. Godel bo gramofon najnovejšega sistema in tu bodo v Parizu prebivajoči Amerikanci po opravljeni svoji pobožnosti lahko prirejali svoje plesne zabave. Poleg tega je poskrbljeno v tem nadstropju tudi za kvartopive, da bodo lahko mirno in nemoteno igrali Amerikancem tolikanj priljubljeno igro »bridge«. Poleg igralnic pa je knjižnica, kjer si bodo od plesa in od pobožnosti utrjeni Amerikanci lahko dovolili lepo duševno razvedrilo.

V knjižnici je dvojna kurjava: imajo pusto in dolgočasno moderno centralno kurjavo, seveda najnovejšega sistema, ob zidu pa je postavljen še velik odprt »kamin«, ki nas tako prijetno spominja na ljubeznivo domačnost naših pradedov. Tako je na praktičen način rešeno vprašanje zveze modernosti s staro tradicijo, ki jo zlasti Amerikanci tako visoko cenijo.

Nato te dvigalo popelje za nadstropje nižje. Voditeljica ti pove, da je to nadstropje namenjeno deklicam, ki hočejo rajši ostati med seboj, kakor da bi se družile in pajdšile in zabavale z današnjo pokvarjeno moško mladino.

In zopet te spusti dvigalo za nadstropje nižje. »Tu se nahaja »bowling«, razlaga voditeljica. »Tu se bodo shajali Amerikanci dvakrat na teden, kjer bodo uganjali lahko vsak svoj šport. Zraven je velika telovadnica. Tu se bodo urili

v »base-ball«-igri (igra, ki je podobna naši »svinjski«). Pod cerkveno dvorano pa so kopališča.

»Tako si bodo Amerikanci lahko prali v svoji novi cerkvi dušo in telo,« dostavljajo zbadljivi pariški listi.

V središču Pariza pa podirajo neko hišo. To ni še nič nenavadnega, kajti stare hiše povsod podirajo. Toda iz kupa razvalin se dviga velika betonska kocka, ki sloni na štirih mogočnih stebrih. Med stebri pa vodijo široke stopnice v notranjost kocke.

Kocka ima tudi okna, okna pa so okrašena s cveticami.

Zgodovina te čudne zgradbe je ta-le:

Gospod Durand (Durandov je na Francoskem toliko kakor pri nas Koširjev ali Zagarjev), je imel najemninsko pogodbo v svojem žepu. Ko pa je gospodar hotel hišo podreti, je odpovedal vsem strankam in tudi gospodu Durandu. Tu pa se je nenadoma izkazalo, da gospodar gospodu Durandu ne more odpovedati stanovanja, kajti gospod Durand je imel v svojem žepu neovrgljivo pogodbo.

Gospodar je prosil, pa ni nič zaleгло.

Potem je poslal gospej Durandovi krasen šopek, gospodu Durandu pa za god novo čepico in še na južino ga je povabil. Gospod Durand pa je ostal »trd, neizpros, mož jeklen«.

Gospodar je začel groziti.

Nazadnje je tožil. Pa vse zastoj. Tudi sodišče ni moglo razveljaviti pogodbe.

Nato se je začel gospodar z gospodom Durandom pogajati. Ponujal mu je 10, 20, 50 tisoč frankov in še več, gospod Durand pa se ni dal premotiti. Gospodar bi bil kmalu ponorel od same jeze in razburjenosti.

Tu pa je padla arhitektu na um sijajna misel. Dal je podreti celo hišo, samo tista soba, kjer je stanoval gospod Durand, je ostala nedotaknjena. Soba so podzidali, potem pa so začeli okrog in okrog zidati novo hišo, ne da bi motili gospoda Duranda v njegovih pravicah.

dala nekaznico za 6000 mark, izstavljeno od neke zvočno-filmske družbe na njeno ime. Naslednjega dne pa je poslala tveška nekemu finančnemu magnatu na ogled krasen nakit: briljante in smaragle v platino. Cena: 6500 mark...

Finančni magnat se je razveselil. »To je vredno«, je rekel in kupil nakit. Nesel ga je pa — domov svoji ženi!

V svojem malem, a lepem stanovanju pa je čakala lepota. Čakala je na finančnega magnata, ki ga pa ni bilo, pa tudi nakita ne!

Lepotica je začela poizvedovati in res je kmalu dognala, kdo ima nakit. Besna kot tigrovka se je takoj odpeljala k svojemu odvjetniku in zahtevala, da toži 1. finančnega magnata, in 2. njegovo ženo na izročitev nakita.

Gospod odvjetnik pa ima težke dni. Na podlagi katerega paragrafa? Je to težko, če paragrafa ni...

Senzacionalen proces na Dunaju

Pred dunajsko poroto se je te dni začel proces proti bivšemu trgovcu Gustavu Bauerju, ki je obtožen, da je dne 17. julija leta 1928, zavrtno umoril svojo prijateljico Katarino Fellner, njeno truplo pa sežgal. Obtoženec tajni vse. Proces utegne trajati dva tedna. — Slika nam kaže obtoženca Gustava Bauerja in umorjeno Katarino Fellner.

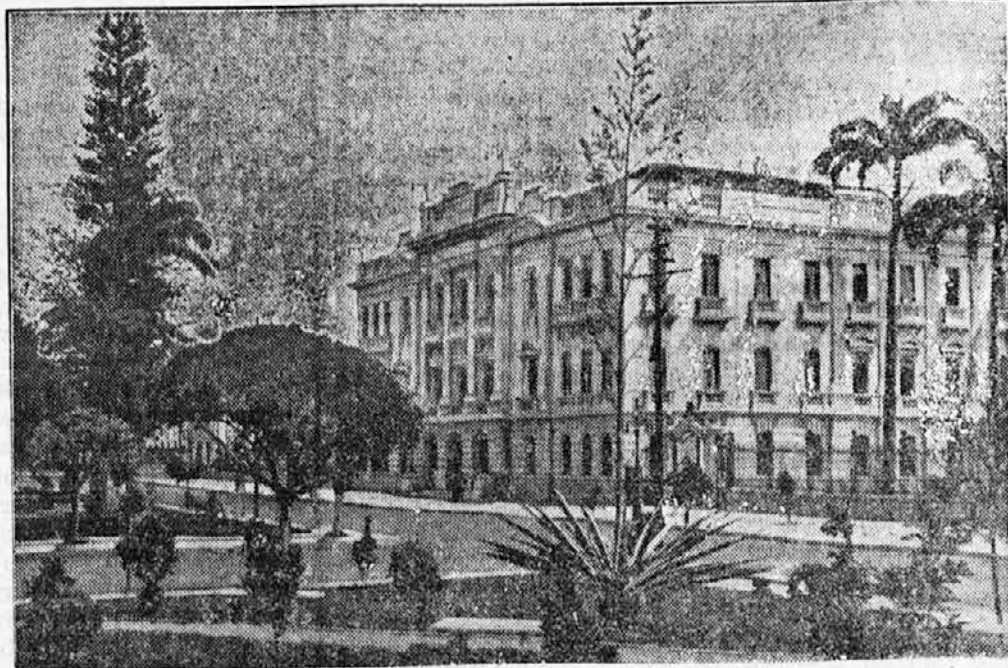
Razlaga starih pisemskih znakov

Že v začetku 17. stoletja so potniki v Mali Aziji opazili posebna znamenja, ki so bila vklesana v skalnate stene, tu in tam pa tudi v stene starih poslopij. Spočetka so samo mislili, da so ti znaki navadne olepšave in se niso zanje dosti zmenili. Ko pa je nemški učenjak Niebuhr prinesel s potovanja po tistih krajih v Evropo natančne prepise oziroma slike tistih znakov, so jih začeli tolmačiti in razlagati. Prvi uspeh je dosegel Nemec Grotafend, ki je ugotovil, da služijo neki posebni znak v klinasti pisavi le za »da loči posamezno skupino znakov. Posrečilo se mu je tudi dokazati, da pomenijo neki posebni znaki vedno »Dareios«, drugi pa »Kserkses« (imena dveh kraljev). Po tej metodi so določili pomen skoro 12 znakov, pozneje pa je to število naraslo na 40. Več jih niso mogli takrat raztolmačiti, ker je bilo še malo napisov znanih.

Tolmačenje starih pisemskih znakov pa je zelo napredovalo, ko so odkrili v Babilonu in v Nimfah velikansko »knjižnico kralja Sardana-pala. Knjižnica je obstojala iz žgane opeke, ki je bila vsa popisana. Takih popisanih kosov opeke so našli na tisoče. Na teh kosih so dognali pomen okoli 400 znakov v klinasti pisavi. Ta pisava ne obstoji iz črk, ampak pomeni en znak vedno celo besedo.

Bilo je pa dosti ljudi, ki tem tolmačenjem in razlagam starih pismenih znakov niso verjeli. Da napravi konec vsem dvomom, je po l. 1857. napravila »družba angleških učenjakov za proučevanje Azije« ta-le poskus: Štirim učenjakom so dali iste znake, naj jih raztolmačijo vsak za sebe, neodvisno drug od drugega, svoja tolmačenja pa naj pošljejo društvu v angleškem jeziku v zaprtih kuvertah.

Ko so učenjaki svoje delo končali, se je videlo, da so tolmačili vsi štirje poslani jim znake skoro popolnoma enako. To je bil dokaz, da so bila tolmačenja pravilna in na tej podlagi raziskujejo pomen starih pisemskih znakov še danes.

Revolucija v Braziliji

Položaj v Braziliji je vedno bolj kritičen, ker so uporniki dosegli že lepe uspehe. Časopisi poročajo o krvavih bitkah, v katerih zmagujejo uporniki. Revolucija je v glavnem gospodarskega značaja. — Slika nam kaže vladno palačo v mestu Pernambuco, za katero se sedaj bije boj. V mestu Pernambuco je največja radiopostaja v Braziliji.

Zalna svečanost za žrtve zrakoplova »R 101« v Beauvais-u

Trupla žrtev grozovite katastrofe, ki je doletela zrakoplov »R 101«, so položili na oder v mestni hiši v Beauvaisu, predno so jih odpeljali v domovino. — Slika nam kaže žalni spreved pred mestno hišo.

Veliki letalski načrti

Letalo in trgovski potniki - Nova zračna proga od severne do južne Afrike

Sredi tega meseca namerava Nizozemec van Thyen, vodja velike trgovine s kakaom, preleteti 15.000 kilometrov dolgo pot od Nizozemske do nizozemske Indije na svojem sportnem letalu, ampak ne za kratek čas, temveč poslovno. Mož je star 33 let in si je pridobil pilotsko spričevalo v letalski šoli v Amsterdamu. Njegov 100 konjskih sil močni aparat ima samo en sedež. Bencina vzame lahko s seboj za 1400 kilometrov dolgo pot. Van Thyen-u pa ne gre za kakšen rekord, ampak on hoče dokazati korist letala za trgovino, zlasti za trgovske potnike. On bo letal le 6-7 ur na dan in se bo ustavil na sledečih krajih: v Pragi (785 km), v Beogradu (735 km), v Carigradu (850 km), v Bagdadu (735 km), v Buširu (785 km), v Jasku (850 km), v Karakiju (953 km), v Jotfuru (615 kilometrov), v Alahabadu (872 km), v Kalkuti (750 km), v Akyonu (578 km), v Rangoonu (500 kilometrov) in v Bangkoku (580 km). Od tam pa dalje do Batavije.

Snujejo pa še drug načrt in sicer za Afriko. Naslednje spomladi nameravajo otvoriti novo zračno progo od Kaire do Capstadta in nazaj. Ta proga bo imela zvezo z veliko progo od največjega angleškega letališča v Croydonu do Indije. Na tej progi bo opravljalo službo 12 letal. Vsak torek bo odletelo 1 letalo iz Kaire in bo priletelo prihodnji tork v Capstad. Povratek bo vsak petek. Na progi bodo zgradili 12 hotelov, kjer bodo potniki lahko obedovali in večerjali in prenočevali. V vsakem hotelu bo prostora za 12 oseb. Potovanje iz Londona do Capstadta v južni Afriki bo pa veljalo le 125 funtov šterlingov, pri čemer je tudi hrana in prenočišče uračunano.

Ce ni paragrafov

V »Berliner Tageblatt«-u beremo kočljivo pravno zadevo:

»Neki znani berlinski odvjetnik je hodil večeraj ves zatopljen v težke misli po dolgih sodnijskih hodnikih. Tako je bil zamišljen in tako je imel čelo nagubano od skrbi, kakor da mu noben klient noče več plačati honorarja. Premišljeval je namreč slučaj, za katerega pri najboljši volji ni mogel najti nobenega paragrafa...

Pred nekaj dnevi se je namreč oglašila v njegovi pisarni lepa, mlada ženska, ki jo pozna ves Berlin kot izvrstno gledališko igralko. Padla je častitljivemu advokatu na prsa in mu tožila svoje gorje. Ko je gospod odvjetnik — on je udovec — lepoto potolažil, mu je povedala svoj slučaj: V neki veliki trgovini je zagledala krasen nakit, smaragle in briljante, vse vdolano v platino, nekaj naravnost pravljnično lepega. Nakit pa je veljal le »malenkost« 12.500 zlatih nemških mark (v dinarjih 14 krat toliko). Lepotica pa je imela prijatelja, težkega industrijalca in finančnega barona. Temu je zaupala svojo željo po lepem nakitu. Finačni trinog se pa za vse lepe želje ni nič zmenil, ampak je začel govoriti o »gospodarski krizi« in o »težkih časih«, kakor da je najet za govoznika v državnem zboru. »Vsak mora varčevati v teh težkih časih«, je rekel, o lepem nakitu in o plačilu celih 12.000 zlatih mark pa ni hotel nič slišati, dokler se ni navsezadnje le dal omehtati za 6000 mark.

»Ali je to beseda?« — je rekla igralka.

»Jec« — je on trdno odgovoril.

Ze naslednjega dne se je ustavil lep avto pred trgovino z dragulji in trenutek pozneje je že stala lepota pred lastnikom, ki je znal ceniti i dragulje i lepote. Lepotica mu je